

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 229-ik szám.

ELŐFIZETÉS

HILYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos példát sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 ft-ér.

Nyitási díj 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, október 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A gyulai mérközés.**
- A brassói választás panamája.**
- A mai választások.**
- Egyről-másról.** Irta: Vay Sandor gróf.
- Hentaller Lajos kibukott a parlamentből.**
- Hogyan házasodjunk?**
- Október 6.**
- A beeszkérés képviselő.**
- A nagyváradi mandátum.**
- Kémkedő postagalambok.**
- A Darányi-szobor leleplezése.**
- Diplomás rabok a szegedi kerületi börtönben.**
- Népgyűlés a kisjenői kerületben.**
- A pincehelyi véres választás.**
- Megőrült bukott képviselő.**
- A sikasztó pénztáros.**
- Verekedő hivatalnokok.**
- Az ősrült katona merénylete.**
- Tárca: Holtig.** Irta: Vértesi Arnold.
- Regény-Csarnek: A karvalyok vére.** Irta: Theuriet André.

A gyulai mérközés.

Arad, október 5.

Gyulán ma összemérte fegyverét az Ugron-párt a Kossuth-párttal.

És az utóbbi lett a vesztes.

Mélyeséges, nagy tanulság beszél ebből a választási erőmérkőzésből. A Kossuth-párt, mely megőrizte rendithetetlenül a nagy Kossuth-politikájának tiszta szabadelvű irányát, lejött a magyar Alföld szí-

vébe, hogy megverekedjék egy magyar kerületben azzal a másik párttal, mely a függetlenségi nevet bitorolja ugyan, de a függetlenségi eszméket csak arra használja fel, hogy beszennyezze a papok és nagyurak pénzével, mert ezek kegyéből él, s ezeknek liferálja szolgálatait.

A függetlenségi párt színe-java lenn járt Gyulán nem egyszer. Ami a szó hatalmával keresztülvihető, ami a szívet odairányítja a valódi függetlenségi ideálok felé: az mind érvényre jutott Gyulán. Lent járt a minap Kossuth Ferenc is, és maga szólította fel a gyulaiakat, hogy védelmezzék meg a zászlót, mely édes apjáról maradt reá.

Hiába való volt. Az igazi függetlenségi zászló: a Kossuth-párté elbukott.

A másik, a sötét tanokat hirdető, a reakció uszályát hordozó, több szavazatot kapott. A mandátum ugyan még nem Bartha Miklósé egészen, de Hentalleré már nem lesz semmiképpen.

Bartha Miklós jobban tudott beszélni a néphez, mint Kossuth, és több eredménnyel, mint a Kossuth-párt minden szónoka.

Bartha Miklós ezeket mondta:

— Választók! Engem a Nemzeti Kaszinó küldött ide. En annak a testületnek nevében jöttem le, mely magáénak mondhatja Magyarországot földterületének egy

harmadát, s mely régóta nehéz szívvel nézi, hogy ebben az országban liberális politika dühöng, mely veszedelmes irányról holnapra nagyurra teheti a névtelen jött-mentet is, s az embereket nem az ősei szerint itéli meg, hanem érdeme szerint becsüli. Polgártársak! Én a papok nevében szólok hozzátok. Nem azokat a papokat értem, kik istenhez vezetik lelketeket, kik a megszületett gyermeket kereszténynek szentelik fel, kik feloldják lelketek bűnét, ha éltetek utolsó percében istenhez tértek. Nem. Engem olyan papok küldtek, kik gyűlöletet hirdetnek a szószékről a keresztény-szeretet nevében, kik letörlik az oltárról a Jézus keresztjét és kiviszik a piacra, hogy megszenteltségük az utca porával, hogy válaszfalat huzzanak vele ember és ember között. Engem nem a szeretet, engem a gyűlölködés papjai küldtek ide. Szavazzatok reám, a nagyurak, meg a papok hatalma nevében kérem ezt tőletek.

S az Alföld értelmes, józan magyar népe bűnbe ejtette magát: odagyálazta szavazatát Bartha Miklósnak.

Mert — és ezt leírni nagyon fáj a mi szívünknek — a mi derék magyar népünk lelkéből kezd kisorvadni ama nagy idők emléke, mikor kigyultak ebben a rabláncra vert hazában a szabad eszméknek őrtüzei; és elfelejti a korszakot, mi-

TÁRCA

Holtig.

Irta: Vértesi Arnold.

Az Acs Lázár könyvkötő leányát, az Iduskát úgy féligmeddig az uri kisasszonyokhoz számították Keresztúron. Persze úgy nagyon féligmeddig, mert senkinek sem jutott volna az eszébe, hogy az apját, a könyvkötőt is uri embernek tekintsék, aminthogy neki magának sem jutott volna az eszébe ilyen bolondság. Szegény, földhözragadt mesterember volt, aki nyomoruságosan éledgett a kis városban, hol vajmi kevés könyvnek a bekötésére volt szükség s azt is elkapkodta előle egy élelmesebb versenytárs.

Hogy került hát Iduska mégis az uri kisasszonyok közé? Hát úgy, hogy mikor meghalt az Acs Lázár felesége és a szegény ember sirva panaszkodott el a baját a prépost-plébános úrnagyságának, főképp, hogy mit csináljon már most ő a kis leányával, hogy nevelje föl anyja nélkül: megessett rajta az ő nagysága szíve s mivel éppen ebéd után volt, mikor a jóllakott ember hajlandóbb a nagylelkűségre, a prépost-plébános ur hirtelenében kiszalajtott száján a kegyes ígéretet:

— Tudja mit? Gondoskodom én a gyerekről.

Sietett utána tenni, hogy:

— Egyelőre.

De ha már megígérte, hát patvar vigye, nem bánja, fizeti érte az évi díjat az apácánál, mig kijárta iskoláit és valamit tanul, amiből megélhet.

Igy került a zárdába Acs Iduska s együtt nőtt föl a város előkelő leánykaival. A apácák nagyon megszerették s nem győzték dicsérni. Ő volt a legkitünőbb tanulójuk s olyan szelid engedelmes, hogy példányképpül állították a többi elé.

Tíz éves korától tizenhétéves koráig maradt a zárdában. A nyári szünidő alatt is csak néhány napra jött ki s mindjárt visszakiváncsolt. Az a csönd, az a tisztaság tetszett neki s a kastély nagy árnyas kertjében olyan jól esett olvasgatni és zavartalanul álmodozni. Az apácák oly jók voltak s ő olyan nagyon ragaszkodott hozzájuk. Szeretett volna ott maradni köztük egész életére, s arról beszélt, hogy ő is apáca lesz.

Az utolsó évben azonban, anélkül, hogy tudták volna, mi okozta, megváltozott szándéka. Husvétkor kint volt egy hétig Halmágyi-éknál. A két Halmágyi-leány, Lucy és Sárika, kik egyidősek voltak vele, nagyon kérték az anyjukat, vigyék ki az ő legkedvesebb barátjukat is. Ott Halmágyi-éknál nagy társaság volt mindig, igen jól mulattak, táncoltak is.

Mikor visszatértek a szobába, Acs Ida nagyon mélának és szomorúnak látszott.

— Mi baja, édes gyermekem? — kérdezte a főnöknő.

A leány sirva fakadt s megvallotta, hogy nem akar apáca lenni.

— Oh, hiszen az nem baj, — vigasztalta a főnöknő s mosolyogva simogatta a leánynak puha, selymes haját.

De az csak zokogott. Vádolta magát, hogy oly rossz és ilyen hálátlansággal fizet azért a sok gondért, azért a jóságért, melyet reá pazaroltak. Hiszen a kedves testvérek ingyen nevelték őt már évek óta. A prépost-plébános, aki addig fizetett érte, már meghalt s most nincs senki, aki pártját fogná.

— No, no, — szólt a főnöknő kegyesen dorgálva — hát a jó Isten?

Igen, a jó Isten, gondolta a leány: de nem haragszik-e a jó Isten is, amiért ily hálátlan és itthagya az ő szent hajlékát? Nagyon sokat és nagyon buzgón imádkozott ebben az időben és sok könyvet hullatott, ha arra gondolt, hogy meg kell innen válnia.

Am az iskolai év végén mégis elment. Halmágyiék akkor magukkal hitták falura s egy hónapot nálunk töltött. Ugy volt, hogy ott maradt egész őszig, mikor beköltöznek a városba; de Halmágyi-éknak nem tetszett, hogy az a leány olyan nagy barátságba keveredett az ő unokaöccsével, Eles Tihamér főhadnagygyal.

kor a papok és nagyurak pórázon tartoták a jog nélkül született, szolga sorban élt magyart.

És elfelejtik, hogy a kik most lelketlenül izgatják a kálvinistát a katolikus, a katolikust a zsidó ellen; a kik rut érdekharcot szítanak a földmives és kereskedő között: azok előtt nem lebeg egyéb törekvés, mint megállítani az idők kérékét és visszafordítani a magyar szabadelvűség szekerét abba az irányba, melynek végén ijesztően tátong a sötétség és reakció.

A gyulai választásból ezt a szomorú tanulságot meritettük ma. És a tanulság értékéből mit sem von le az a körülmény, hogy a Kossuth-párti jelölt mellett még egy szabadelvűpárti is versengett a gyulai mandátumért, mert az utóbbit közös cél vezette az előbbivel: a klerikális diadalt igyekezett megakadályozni mindakettő...

Gyula városában pedig ezek után a ránk következő valamelyik héten pótválasztásra gyűlnek egybe a pártok.

A véletlen úgy hozta magával, hogy a két szabadelvű jelölt közül az kapott többséget, a melyik a kormány hívének vallotta magát. Ha azonban Hentalleré lett volna a nagyobbik szavazat-numericus, akkor is csak az lenne mondani valónk a gyulai jó magyar néphez, hogy kerülje az új választásnál Bartha Miklós zászlaját, mint a ragályos kórt és csoportosuljon becsületesen, lelkes egyetakarással győzelemre segíteni a szabadelvűség lobogóját.

Mert a pártkeretek még elválasztják ugyan a szabadelvűpártot a függetlenségi Kossuth-párttól, de politikai hitvallásunk legsarkalatosabb dogmája: a szabadelvűség — egyesít bennünket.

TÁVIRATOK.

A bur háború.

London, okt. 5. A Reuter-ügynökség jelenti Middelburgból 2-iki kelettel: 200 bur megtámadta a Middelburgtól hat mérföldnyire lévő Bottabella hirtérítő-állomást.

A huszár főhadnagyok nem valók az ilyen szegény leánynak. S az a Tihamér most mindig itt ténfereg. Máskor alig látták egy hónapban egyszer, — most minden harmadnap kilovagol.

Halmágyiné nem szerette ezt a dolgot s elhatározta, hogy végét szakítja. Hazaküldi azt a leányt. Természetes, hogy valami tisztességes ürrügy alatt. Például azt mondja, hogy elutaznak. De őrizni nem fogja itt tovább, őrizze otthon az apja.

Acs Ida hát hazakerült, az alacsony, gendás kis lakásba, mely tele volt füsttel, piszokkal s a ragasztó csiriz büzével. A kis öreg könyvkötő szakadatlan szitta a szortyogós selmeci pipáját s egy lompos szolgáló görbe szemmel nézte a hazajött kisasszonyt és nem akart tiszta abroszt teríteni az asztalra. Majd hogyne? O nem fog mindig mosni. S a gazdája is pártját fogta:

— Ugyan, ugyan nem kell kényeskedni.

Oh Istenem, hogyne kívánczolt volna el innen a szegény leány, akárhová, csak el!

Nagy botrány volt az Keresztúron, mikor hire futott, hogy Acs Lázár könyvkötőnek a leánya megszökött. Csak Halmágyiné nem mutatott meglepetést. U cseppet sem csudálkozik. Tudta ő, hogy ez lesz a vége.

— De mégis, mégis — szörnyűködtek a többi asszonyok.

Az apácák a zárdában nem akarták elhin-

Az állomáshoz tartozó benszülöttek addig védték az állomást, míg csapatok nem jöttek Middelburgból, mire a burok visszavonultak. Négy benszülött elesett.

Pietermaritzburg, okt. 5. A Times of Natal jelentése szerint Helpmakaar mellett 150 bural harcra került a dolog, a melyben több nautali önkéntes megsebesült.

Brüsszel, okt. 5. A Petit Bleu azt jelenti Hágából, hogy Krüger elnök sohasem gondolt arra, hogy küldöttséget menesszen Roosevelt-hez, hogy közbenjárásra kérje. Ellenben hivatalos tiltakozást intéztek Roosevelthez, amely az amerikai lovak és öszvérek kivitele ellen irányul.

Püspöki konferencia.

Bécs, okt. 5. A Vaterland jelenti: A püspöki bizottság szokásos őszi tanácskozásai november 6-án kezdődnek. Ezzel kapcsolatosan az idén és pedig november 12-én általános püspök-konferencia is lesz.

Csendőrök és sztrájkolók.

Lüttich, okt. 5. Néhány környékbeli községben a sztrájkolók összetűztek a csendőrséggel. A tömeg kövekkel dobálta meg a csendőröket. Egy csendőr megsebesült. Több embert letartóztattak.

A brassói választás panamája.

(A titokzatos elhalasztás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

A kuriának és a belügyminiszternek előreláthatólag lesz elég dolga a „tisza“ választásokkal. A sok petíció mellett valóságos panama bontakozott ki a brassói választásból, melynek hirtelen történt indokolatlan elhalasztásáról akkor megemlékeztünk.

Most már kezd kipattanni a titok. Alább közlünk egy jegyzőkönyvet, melyet a brassói magyar választók vettek fel az elhalasztás alkalmával s amely jegyzőkönyvből a sorok között kiolva ható a bűnös elhalasztás igazi oka.

A választási panama dolga a következőképpen áll:

Október 2-án az egyik félhivatalos könyo-

matos késő éjjeli kiadása azt a hirt közölte, hogy az október 3-ára kitűzött brassói választást a központi választmány a választói névjegyzékben „észrevett“ hiányok miatt elhalasztja s erre jelentés útján a belügyminiszter jóváhagyását kéri. A hír ebben a formájában is feltűnő volt, de megnyugtatóan hatott az, hogy a döntés a belügyminiszterre, mint a választási rend és a törvényesség őrére hárult.

Nem tudjuk, jóváhagyta-e a belügyminiszter ezt a rendelkezést, de tény az, hogy Brassó város központi választmánya mind a két körletben a választást elhalasztotta, amit a belügyminiszteri engedély nem tehet meg Mert a választói névjegyzékben „észrevett“ hiányok nem lehet ok a kitűzött választás elhalasztására, mert törvény szerint a választást a választói névjegyzék szerint kell megtartani, s a névjegyzéken a választás napján változtatni nem szabad.

Ennyit bocsátunk megvilágítására a brassói esetnek, amelyet egész mivoltában felderít a brassói választóknak valóságos vádbeszéd számba menő alábbi nyilatkozata:

Jegyzőkönyv,

mely felvétellett Brassóban 1901. október 3-ikán a délelőtti órákban az Orient című vendéglő nagytermében.

A mai napra Brassó város központi választmánya hirdetésményei által a képviselőválasztást Brassó város mindkét választókerületében kitűzte. Ennek folytán az alulirt választók kerületi illetőségük szerint ma reggel pont nyolc órakor a választási helyiségekben megjelentek, hogy választói jogukat gyakorolják; ott azonban sem választási elnököt, sem helyettes elnököt nem találván, félkilenc óráig várakoztak, s miután a központi választmány részéről ez időig sem jelent meg senki, az első kerületi választók küldöttsége Moór Gyula vezetésével, a II. kerületi választók pedig Harmath Lajos vezetésével az illető választási elnökökhöz ment, akiket otthon találván, felszólította egyenkint őket, hogy a mai napra kitűzött országgyűlési képviselőválasztást tartsák meg. Erre Reich Ágoston ügyvéd, az első kerület választási elnöke kijelentette, hogy a választást azért nem tartja meg, mert tőle a központi választmány a megbízást visszavonta; dr. Schnell Károly II. választókerületi elnök hason-

ni. Olyan gyöngéd érzésű, olyan jólelkű leány! Hogy lehet az?

Halmágyiné tudta, hogy Eles Tihamér is részes volt benne bizonyosan. A főhadnagy mentegelte magát:

— De kérlek, mit gondolsz?

Azonban a nyalka huszártisztról is nagyon rossz hírek szálligóztak. Azt mondták, hogy nyakig el van adósodva, piszkos adósságok, ami miatt nagy baj fenyegeti. Megbolondult, hogy még ez a leányszöktetés is kellett neki hegyibe? Már nem bírja ki sokáig.

Egyszer csak eltűnt Keresztúrról. Budapestről küldte be a lemondását tiszti rangjáról. Már tovább nem halogathatta, az ezredes megkövetelte tőle.

Nagyon hányt-vetett élete lett aztán. Szeretett volna még mindig uraskodni, de nem igen lehetett. Néha nyert a kártyán s akkor egy darabig dinom-dánom volt. — Akkor Idának is akart gyémántos karperecet, szép selyemruhát venni; de a leány sohasem akarta:

— Nem, Tihamér, nem. Kérlek, ha szeretsz ne végy nekem semmit.

Pénz sem akart elfogadni.

— Hiszen meg élek én, látod, annyi lekeorám van.

Zongorázni is tanított, francia nyelvet is tanított. Es oly kevésre volt szüksége. Egy

tiszta kis szoba, egyszerű ruha, valami kis enivaló.

Tulajdonképp Eles Tihamér nem igen bánta, hogy ilyen szerény igényű teremtés, csak a házasságot ne emlegetné mindig. Ugyan-
kor dühös lesz Tihamér. Eleinte szép szóval csillapította a leányt, — azután már goromba is lett:

— Ne zaklass mindig. Hiszen látod, hogy nincs semmi állásom. Előbb szereznem kell valami hivatalt, hogy megélhessünk belőle. Ne beszélj nekem, hogy könnyebben fogunk akkor élni, hogy te takarékoskodni fogsz, hogy így meg amugy. Az csak olyan lárifári. A feleségemet nem járathatom olcsó karton ruhákban, a feleségemet be is kell mutatni a társaságban, nekünk is olyan lakás kellene, ahol a társaságot fogadhassuk. Hát nem bírod megértetni ezt?

Szegény Ida, elhallgatott olyankor, de más alkalommal újra kezdte, félénken, gyöngéden:

— Ha szeretsz még, Tihamér...

— Persze hogy szeretlek, — viszonzá a férfi bosszusan. — Ha nem szerettelek volna, hát nem hagytam volna ott érted a tiszti rangomat. Hát mit akarsz még?

Ida ugyan sejtette már, hogy a tiszti rangról való leköszönésnek egyéb oka is lehetett, — fonosabb oka, mint az, hogy őt nőül vehesse Tihamér; de nem vetette neki a

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

léan kijelentette, hogy a választást azért nem tartja meg, mert a központi választmány öt arra utasította, hogy a választást ne tartsa meg. A választók küldöttségei ezen válaszok után figyelmeztették az elnököket arra, hogy a már egyszer kitűzött választást a központi választmánynak nem áll jogában felfüggeszteni, mert azt csakis a választási elnök van jogosítva a törvény értelmében megtenni s azt is felhozták a küldöttségek, hogy az elnök urak ezen vonakodásuk által nagy felelősséget vesznek magukra. Mindennek azonban eredménye nem volt, mert mindkét elnök megmaradt kijelentése mellett s így a mai napra kitűzött országgyűlési képviselőválasztás tényleg nem volt megtartható.

Az alólírt választók a központi választmány és a választási elnökök eljárásában súlyos törvénytörtést látnak fenforogni, s miután sokan, akik jelenleg már Brassóban nem laknak, távol vidékekről utaztak ide, hogy alkotmányos jogaikat gyakorolják, és iparos meg kereskedő, a mai napra úgy rendezte be magát, anyagi kárával is, hogy a választásnál megjelenhessék, miután ebbeli fáradságuk füstbe ment, nagy kárt szenvedhettek és ténykedésüket ily mértékben csak nagy áldozattal lesznek képesek még egyszer ismételni.

Az alólírt választók jogaik megóvása végett ezen jegyzőkönyvet felvenni határozták és megállapítják azt, hogy a központi választmányok e hónap másodikáról 87. szám alatt kelt hirdetménye, melylyel a mai napra kitűzött választást felfüggesztette, csakis ma reggel tünt szembe, tehát legfőleg a tegnapi késő esti órákban lehetett kifüggesztve s miután a központi választmány ez eljárásának semmi indokát nem adja, a választók között ez az eljárás izgatottságot és aggodalmat idézett elő s ezért egyhangulag elhatározták, hogy a sérelem megtorlása végett úgy a büntető törvénytörvényeknél, valamint a magyar királyi belügyminiszternél is panaszt fognak emelni s erre nézve a szükséges lépések megtételével az Intéző Bizottságot megbízják.

Egyszersmind egytől-egyik kijelentjük a jegyzőkönyv aláírása által azt, hogy mi egytől egyig Vajna Gábor dr., illetve Réthy Lajos képviselőjelöltekre kívántunk szavazni, kerületbeli illetőségünk szerint.

600 aláírás.

Az eset megértésére tudnunk kell, hogy Brassó I. kerületét Korodi Lajos, II. kerületét Hintz Ernő képviselte, mind a kettő pártbivüli szász programmal. Most mindegyiküknek akadt magyar szabadelvű jelöltje Vajna Gábor dr. és Réthy Lajos személyében, akiknek erős pártjuk van.

Brassóból különben, mint egy távirat jelenti, a választóknak hattagu küldöttsége utazott Budapestre, hogy a belügyminisztertől az elhalasztott választásra nézve rendkívüli intézkedést és a sérelem orvoslását kérje.

Egy félhivatalos távirat szerint a választásokat október 8-ikára tüzték ki.

A mai választások.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 5.

A hátralevő választások között a legérdekesebb ma ment végbe és pedig Békés-Gyulán, a hol Hentaller Lajos és Bartha Miklós állottak egymással szemközt. Hogy ennek az összemérkezésnek minő eredménye lett, azt egy más cikkünkben körülményesen leírva megtalálja az olvasó.

A második érdekes választás szintere Versec lesz, a hol vasárnap választanak. Itt a város eddigi képviselője, Herczeg Ferenc ellen a verseci polgármester, Seemayer, lépett fel s minden hatalmát és befolyását a harcba viszi. Hogy a mandátum a két versenyző közül melyiké lesz, egyáltalában nem lehet tudni, mert mindössze csak néhány szótöbbséggel fog győzni a győztes.

Nem lesz érdektelen a szentesi választás sem, a hol különben a jelöltek éppen nem országos nevű politikusok. Szentesen a választások azért keltenek feltűnést, mert a leggorombább és a legkiméletlenebb korteskedések ott történnek és mert a választásról szóló cikkeket doronggal írják, a melynek aztán, ha kell, a másik végét is használják parázs verekedések cifrázására. Az idén a túlságosabb gorombaságokon kívül a viccelődésnek is tér nyílt. A szentesi humoristák ugyanis abból az alkalomból, hogy a budapesti városi villamos vasutnak elsikkasztott ötvenezer koronáját Szentesen keresik, azt mondják, hogy a pénz ennél vagy

annál a jelöltnél van és hogy az illető abból választatja meg magát.

Hátra van még a csongrádi választás is, a mely az utolsó napon lesz s a mely Hegyi pátert megint szerepléshez juttatja s a mely az isten tudja hány vádnak és bünpörnek lesz a szülőanyja.

Kézdivásárhelyen Benke Gyula szabadelvűpárti volt képviselőnek október 2-ig nem volt ellenjelöltje.

Nagy-Becskerek volt képviselője Demkó Pál, szabadelvűpárti, kivel Szabó Ferenc szabadelvű és Tészársz Ferenc szocialista szállnak szembe.

Szabadka két mandátuma eddig Vermes Béla szabadelvűé és Vojnits Sándor szabadelvűé volt. Az utóbbinak két ellenjelöltje van: Mukits Simon Kossuth-párti és Ovári Imre szocialista.

A mai eredményekről a következő táviratokat kaptuk:

Szalka. A régi képviselővel, Konkoly-Thege Sándor szabadelvűvel szemben Jakabffy István szabadelvűpártit választották meg 360 szótöbbséggel.

Szegárd. A pinchehelyi kerületben az új választást október hó 16-ára tüzték ki.

Szabadka. Erős küzdelem van mind a két kerületben. A II-ikban Vermes Béla szabadelvűnek eddig 180, Mukits Simon Kossuth-pártinak 85 szavazata van. Az első kerületben Bíró Károlynak 180, Vojnich Sándornak pedig 98 szavazata van.

Szabadka. A választás mindkét kerületben késő éjjelig tartott. Közben zavargás történt, a miért az elnök kénytelen volt a választást felfüggeszteni. Az első kerületben Vojnich Sándor szabadelvű, a másodikban pedig Mukits Simon Kossuth-pártit választották meg szótöbbséggel.

Nagybecskerek. Demkó Pál, az eddigi szabadelvűpárti képviselő kibukott. Helyébe Szabó Ferencet választották meg, a ki szintén szabadelvű programmal lépett föl.

Kézdivásárhely. Ujból Benke Gyula eddigi szabadelvűpárti képviselőt választották meg 314 többséggel.

Stomfa. A vármegye központi választmánya az új választást október hó 24-ére tüzte ki.

Kettős választások. Hieronymi Károly a szatmári mandátumot tartja meg, a csacai kerület megbízásáról lemond. Rakovszky István néppárti régi kerületében. Csornán marad, a ésámbokrétit hagyja el. Barabás Béla Nagyváradnak marad a képviselője, gyomai mandátumát leteszi. Ennélfogva Csacán, Zsámbokréten és Gyomán új választások lesznek.

szemére, nem mondta neki, amit mondhatott volna:

— Én nagyobb áldozatot hoztam teérted, százszor nagyobbat, én mindent föláldoztam teérted.

Nem mondta hiszen aki szeret, annak semmi áldozat nem nagy. S bár tudta már, hogy a világ szemében, az, akit ő szeret, mindegyre süllyedt, mindegyre mélyebbre süllyed, de ő mégis szereti és szent fogadást tesz, hogy utolsó lehetéig fogja szeretni. Ha a világ ki fogja taszítani magából azt az embert, ő akkor is szeretni fogja.

Most már nem a délceg, büszke, csillogó gavallér Éles Tihamér, csak egy kalózkodó, szédelő iparlovag, aki kártyából, kölcsönkéregetésből, balek jó pajtások kifosztogatásából, hitelezők rászédéséből él; de Ida hitegeti magát, hogy nem oly rossz, a minőnek kikiáltják, jó szíve van és meg fog tisztulni a szerelemben. Ha kitombolta magát, meg fog állapodni majd kap valami hivatalt is:

— És én támogatni fogom, teljes erőmből fogom támogatni,

Az Éles Tihamér állapota azonban napról-napra rosszabbra fordult. Már meglátszott rajta a lekopottság. A nyomoruság tátogatta feléje száját. — Már éhezni kellene, ha Ida nem segitené. De a leánynak van egypár forintja s Éles Tihamér nagylekűen elfogadja.

— De megadom neked, ha majd pénzhez jutok.

Pár nap múlva aztán megint pénz kell. Cudarul üldözi a sors; egy idő óta nincs semmi szerencséje a kártyán.

Most már nem is várja, hogy ráerőltesse a pénzt Ida; ő maga kezdi el:

— Nincs még egypár forintod?

A leánynak nincs, de estére lesz. Majd előleget kér egypár helyütt, ahol leckeórái vannak.

— Jó lesz — mondá rá Éles Tihamér.

És estére eljött a pénzért:

— Tudod, hogy ezt mind bőven visszaadom kamatostól.

A leány sóhajtott:

— Hiszen édes Tihamér, ami az enyém, az a tiéd is.

— Persze, persze, igaz. Hiszen a menyasszonyom vagy és meg is esküszöm veled... Isten bizony megesküszöm, csak egy kissé jobb karba jussak.

Azonban ez a pénz is eluszott, aztán a többi is és ha megszorult megint csak ide jött Éles Tihamér. A leány már zálogba adta minden ruháját s ami egyéb holmicskája volt. A leckéi is megfogytak, maholnap mind elveszti. Megtudták, — hogy valami rosszhirű naplopóval van viszonya s kiadták neki az utat. Holmi erkölcsstelen kisaszszonyokat ők nem tűrnek.

Most már varrással, himzéssel próbálja megkeresni a kenyeret magának és Tihamérnak. Fél éjszakákon át dolgozik, éjfél után fekszik le s korán hajnalban fölkel; de nem bír eleget keresni.

A férfi durva lesz és káromkodik:

— Hát miattad nyomorogjak én? Ha a katonaságnál maradok, most már kapitány lehetnék. Megházasodhattam volna gazdagon. Ur lehetnék.

Ida zokogva takarta el az arcát.

— Ugy, ugy, böhetsz. Egyebet sem tudsz. Miattatok jut tönkre az ember s még ti érzékenyekedtek. Az is bolond, aki egy leány után szalad.

De ha aztán kissé nyájasabb arccal visszatért s átölelte a leány nyakát:

— No Iduska, gyere, csókolj meg.

Akkor a megsanyargatott teremtés mindent elfelejtett, minden egyebet azon kívül, hogy ez az a férfi, akit ő szeret.

Szererti még akkor is, mikor eljönnek érte a rendőrök, hogy holmi csalásért vagy hamis váltoért törvény elé állítsák. Még akkor is, mikor az a harmadik emeletről leugrik s összeroncsolt, undok, véres holtteste ott fekszik az utca kövezetén.

Reáborul és csókolgatja:

— Oh édes egyetlenem!

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Ocska brigadéros, bohózat. Este: A szigetvári vértanúk első felvonása; Cigánybáró második felvonása. (Páros bérlet.)
Hétfő: Szévilai borbély, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Virágcsata, operette. (Páros bérlet.)
Szerda: Model, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Egy katona története, szinmű. (Páros bérlet.)
Péntek: Edes otthon, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Edes otthon, bohózat. (Páros bérlet.)

* A primadonna pöre. A kir. kuria, mint legfelsőbb fórum, nemrégiben arra kötelezte Krecsányi Ignác szinigazgatót, hogy Örley Flórának, a kit társulatához szerződött, de első fellépése után annak kijelentésével, hogy nincs semmi hangja, további működésére nem reflektált, 15,000 korona kártérítést fizetni. A művész jó hírnevét ejtett ezen sérelem miatt. Krecsányi letétbe helyezte a 15,000 korona kártérítési összeget és képviselője, Balassa Ármin szegedi ügyvéd által perújítási keresetet adott be a bírósághoz, a melyben arra kéri, hogy Örley Flóra végrehajtási jogát függessze fel, mert helyhatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy teljesen vagyontalan és így a perújítás sikere esetén, Krecsányi a 15,000 koronáját nem kaphatná vissza Örleytől.

* Színészek az orfeumban. A szegedi szin-társulat holnap gyűlést tart, hogy megvitassa azt a legutóbb fölmerült kérdést, vajjon magyar színészek fölléphetnek-e az orfeum deszkáin? Tudvalevőleg háromszáznál több színész szerződés nélkül van, akiken úgy akar segíteni Waldmann Imre fővárosi orfeumigazgató, hogy mulatójában teret adna nekik a működésre. Az országos színész-egyesületet most foglalkoztatja ez a fontos ügy s kimondotta, hogy kizárólag csak Waldmann orfeumában, fölléphetnek a színészek. A szegedi színészek hangulata arra mutat, hogy az orfeumban való szereplést hátróztatottan éltetik és a szinművészet le-lacsonyításának minősítik.

* A szévilai borbély. Beaumarchais szellemes vigjátékát nagy ideje nem játszották már Aradon. A hétfői előadásban a következő a szereposztás: Almaviva Giréth Károly, Bartoló Fenyéri Mór, Rozina Komlósi Ilonka, Figaró László Gyula, Bazilio Mezei Péter. Szabó Lajos, Réti István, Palóczy és Bánáti egészítik még ki az ősszjátékot.

* Edes otthon. A Vigszínháznak az idén ez volt az első bemutatója s színházunkban e héten pénteken kerül már színre. A vidám hangulatu francia bohózatból már az elmúlt héten kezdték meg a próbákat.

* Iványi Ödön drámája. A nagyváradi Szigligeti-társaság választmánya tegnap ülést tartott, melyen Rádl Ödön, a bizottság elnöke bejelentette, hogy Erdélyi Zoltán tudomására hozta, hogy Iványi Ödön sok évvel ezelőtt drámát nyújtott be a Nemzeti Színházhhoz, amely most is a könyvtárban hever. Erdélyi ajánlkozott, hogy a drámát a társaság költségén lemásoltatja a Szigligeti-társaság ezt esetleg a nagyváradi színházban előadhatatja. A választmány tudomásul vette az elnök jelentését s felhatalmazta őt, hogy bizza meg Erdélyi Zoltánt Iványi darabjának lemásoltásával.

* Tizenegy éves csodaművész. Legközelebb kellemes meglepetésben részesül az aradi műkedvelő közönség. Mint értesülünk, Geyer Stefike, a hegedű csodababája, a jövő hó 8-án, vasárnap délután tartja Aradon klasszikus hangversenyét, mely iránt előreláthatólag rendkívüli nagy érdeklődés lesz. Eme művészetteljes hangversenyre már most előjegyezni lehet ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* A „Becsület” Párisban. Sudermann nagyhatású drámája: „A becsület”, ma került először előadásra Párisban az Antoine színházban. A darabot nagy hatással adták elő s francia sajtó elragadtatással ír a darabról. Sudermann az előadáson nem volt jelen.

* Egy szobaleány naplója. A legdivatosabb francia regényírónak: Octave Mirbeau-nak min-

den eddigi munkája között legszenzációsabb művét adta ki *Sahs és Pollák* budapesti könyvkiadóhivatala magyar nyelven *Egy szobaleány naplója* cím alatt. Hatalmasabb ajánló-levéllel még alig lépett ki könyv a piacra, mint Mirbeau-nak ez a regénye. A legnagyobb élő moralista, az evangéliumi tanokat hirdető Tolsztoj állította ki róla a bizonyítványt, hogy: „az új francia litteratura összehasonlíthatatlanul legnagyobb és legbecsesebb alkotása ez a könyv!” Es ez a kritika annál súlyosabb, annál érdekesebb, mert ugyanakkor, mikor Tolsztoj ezt a nyilatkozatot tette, irgalmatlanul és szokatlan kiméletlenséggel ítélte el az egész modern francia irodalmat, a párisi Figaro-ban megjelent vehemens hangú interviewben. Párisban 80 ezer példányt kapkodott el a közönség ebből u könyvből decembertől máig s már a német piacon is a 8. kiadás forog közkezen. Már ez maga is kezesség arra, hogy a művelt magyar közönség is méltányolni fogja a „Szobaleány naplója” különös, majdnem exotikus levegőjét, annál is inkább, mert báró *Podmaniczky* Horác kitűnő fordítása hiven adja vissza az eredeti és teljes szöveget. A diszesen kiállított 20 ives kötet bolti ára 8 korona.

* A Magyar Könyvtárnak most jelent meg szeptemberi sorozata, újabb érdekes és becses füzetekkel gyarapítva ezt a kiváló gyűjteményes vállalatot. A 246. szám a *Bródy* Sándor nagy érdeklődést keltett regényes szinjátékát, a *Hőföhérké-t* közli, abban az alakban, a melyben a Nemzeti Színház szinpadán játszották nagy sikerrel. A 248. sz. *Heltai* Jenő novellagyűjteménye, *Gertie* és egyéb elbeszélések címmel. A 249. szám összes verseit teszi hozzáférhetővé. Nagyon érdekes a sorozat *Amerikai elbeszélések* című füzet (247. szám), a mely Bret Harte, Mark Twain és Stockton egy-egy gyönyörű elbeszéléssel gazdagítja a gyűjteményt, Szappanos Aladár szép fordításában. A 251. szám *Kipling* Dsungel Könyvének III. sorozata, képekkel, *Mikes* Lajos jeles fordításában. Végül a 250. szám. a Magyar Könyvtár magyarozatos képes *Petőfi*-kiadását folytatja, Barátság és szerelem I. címmel. Egyes számok, valamint az eddig megjelent számok egyszerre részletfizetésre megrendelhetők Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) könyvkereskedésében, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21.

Hentaller Lajos

kibukott a parlamentből.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 5.

Ma dőlt el a gyulai választás sorsa, még pedig oly formán, hogy *Bodoky* Zoltán békésmegyei főjegyző, a szabadelvűpárt jelöltje és *Bartha* Miklós között pótválasztás lesz. A harmadik jelölt, mint tudjuk, a Kossuth-párt vezérémbere, *Hentaller* Lajos volt. Egyikőjük sem tudott abszolút többségre vergődni s így *Bodoky* és *Bartha* közt, a kik legtöbb szavazatot kaptak, újból választás lesz.

Annyi sok más után tehát *Hentaller* is kibukott a parlamentből. Ha csak a pótválasztás során be nem hozzák, végkép ki fog esni, mert másutt nem volt jelölve, annyira biztosra vették a gyulai mandátumot.

Az a harc, melyet ma *Hentaller* és *Bartha* vívtak, nem annyira személyi, mint inkább pártharc volt, mert az Ugron- s a Kossuth-párt mérte össze a fegyvert. A korteskedés Gyulán már hetek óta folyt s meglehetősen elmérgesedett. Hogy erre a gyulai mandátumra a Kossuth-párt éppen *Bartha*, az Ugron-párt elnöke miatt mily nagy súlyt helyezett, azt igazolja az is, hogy tegnap *Kossuth* Ferencz is odaérkezett *Hentaller* segítségére.

Nagyon érdekes az a beszéd, melyet *Kossuth* tegnap Gyulán mondott, megvilágítva a köztük és az Ugron-párt közt fennforgó ellentéteket. *Bartha* Miklós a szállása ablakából hallgatta végig, hogyan beszél *Kossuth* Ferencz:

Mi nem rágalmazunk, nem gyanúsítunk. — szolt, — de elvárjuk, hogy így bánjanak velünk is az ellenfeleink. Rut dolog nem tisztelni polgártársunk politikai hitvallását. A függetlenségi- és 48-as párt elveit min-

denki ismeri, tudja, hogy e párt a haza függetlenségét, szabadságát tartja céljának. A ki velünk van, jöjjön velünk! A kinek ugyanazok a céljai, annak nincs oka különváltan menni.

Ismerteti aztán a kerületben harcoló három párt elveit és a köztük levő eltéréseket, majd rátér a személyi kérdésekre is.

Bartha Miklós, — így folytatta — azt kérdezte, hogy hol voltam 1894-ig? Hát ott voltam az önök edes apja mellett, az ő tüzelyénél, ápoltam a szent őreget és megtanultam tőle, a legnagyobb mestertől, hogy miként kell önzetlenül dolgozni, miként kell a nagyok kegyeit nem keresni. Ménkásság, honszeretet, higgadság a komoly kérdésekben, — ezeket tanultam tőle. Ha ott hagytam volna, nem lett volna jogom hazakisérni őt és visszaadni őt a hazájának, hogy szelleme széteszolva ott üljön minden magyar tüzhelyénél. Ha nem úgy tettem volna, nem bizhatnának bennem önök!

Azt mondja *Bartha* Miklós, hogy nincs Kossuth-párt, mert *Kossuth* Lajos meghalt. Ilyet magyar embernek nem szabad mondanania, mert *Kossuth* szelleme még él és ott van mindenütt, a hol önzetlenül tanácskoznak a haza ügyeiről. *Bartha* Miklós „Kossuth Ferenc-pártról” beszél. Ilyen párt nincs! Csak függetlenségi és 48-as párt van, melynek az elnöke ma *Kossuth* Ferenc, de holnap már lehet más. És akkor vajjon minek fogja *Bartha* e pártot nevezni? A Kossuth-párt ezt a nevet a közvéleménytől, a hagyománytól kapta. *Kossuth* Lajos az aratában is kijelentette, hogy ez a párt van legközelebb hozzá. És *Kossuth* Lajos csak jobban tudja ezt, mint *Bartha* Miklós?

Az Ugron-pártot áthidalhatatlan ürrel választja el a Kossuth-párttól az, a mit az Ugron-párt mint a „fokozatos függetlenség elvet” hangoztat. Ez nonszens és ép oly képtelenség, mintha valaki fokozatos becsületesség-ről beszélne.

Az Ugron-párt azzal az ő elvével előre tért nyit az alkunak, a jogcsorbításnak. Példa erre a delegáció, melyben *Holló* és *Ugron* mindjárt első felszólásukban olyan dolgokat beszéltek, hogy a közös miniszter világosította fel őket, hogy kérdéseikkel a magyar országgyűlés jogait csorbítják. Elválasztja Ugronék a Kossuth-párttól a szabadelvűség kérdése is. A Kossuth-párt szerint a haza függetlenségét kell kivívni, de úgy, hogy ezzel összekötésben legyenek a szabadság, a haladás, a tiszta liberalizmus, a demokratikus népuralom.

Szép szavakban méltatta aztán *Hentaller* érdemeit és kárhoztatta Ugronék személyeskedő, kicsinyes taktikáját. Zsidónak híresztelték *Hentallert*. Az se volna baj, ha csak ugyan az volna, de e híresztelés antiszemita tendenciájú, antiszemita mellékize jellemző. *Hentaller* nem önérdékből küzd, mint azok, akik árnyékot akarnának rá vetni. Pedig hiába teszik, mert velünk van az igazság!

Ámbár a mai választás eredménye nemleges, de azt már beigazolja, hogy a klerikális *Bartha* Miklós a gyulaiakat jól be tudta hálni. Ha őt magát nem is választották meg, annyit mindenesetre elért, hogy *Hentallert* kibuktatta a parlamentből.

Tudósítónk távirata szerint nagy izgalomban indult meg a szavazás. A pártok állása déli 12 órakor a következő volt:

<i>Bodoky</i> Zoltán	284
<i>Bartha</i> Miklós	199
<i>Hentaller</i> Lajos	185

Délután tömegesen jöttek a szavazók, főleg a *Bodoky* hívei. Kora délután úgy látszott, hogy *Bodoky* győzni fog és megszerzi magának az abszolút többséget.

Nem így történt. A záróra lejártá után a végleges eredményt a következőkben hirdette ki a választási elnök:

<i>Bodoky</i> Zoltán	430
<i>Bartha</i> Miklós	355
<i>Hentaller</i> Lajos	268

Tehát Bodoky és Bartha közt lesz a pótválasztás.

Tudósítónk megjegyzi, hogy általános vélemény szerint a pótválasztáson a szabadelvű *Bodoky Zoltán* kapja meg a többséget s ha ma el is buktatta Hentallert Bartha, az Ugron-párt elnöke, ő maga sem fog diadalmasan bevonulni a gyulai mandátummal a parlamentbe.

Egyről-másról.

(Választások után. — Petőfi reliquiák. — Lóverseny-szezon. — Egy anekdota.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, október 5.

Sem beszélni, sem olvasni nem lehet egyébről, mint a választásokról. Október 2-án a fővárosi és a fél ország választott. Azt mondják, hogy dacára a tiszta választásoknak, bizony kínálgatták itt-ott a ropogós pici ötöskéket. Nem tudom, nem is foglalkozom a politikával — de hát mikor most a legjobb akarrattal nincs tárgy, a miről írni lehetne. Mert nálunk például legfeljebb egy-két fakó tudós, egy-két lelkes diák foglalkozik holmi irodalmi eseménynyel.

Pedig ilyen is volt nálunk a héten.

A *Vasárnapi ujság* kezdett meg egy szép cikksorozatot. A képek a *Petőfi* ereklyéket ábrázolják, a cikksorozat pedig magyarázat ezekhez a nagybecsű ereklyékhez.

Kéry Gyula, kiváló írónk valóságos hangyaszorgalommal gyűjtötte ezeket a nagybecsű dolgokat, s olyan tárgyakat is megtalált, a melyek már-már örök feledésbe merültek s elkallódtak volna.

Igy nagyon érdekes a *Sass*-családnak az az ősi fringija, a mely *Petőfit* egy durva szolgabíró diskurzusai folytán a *Magyar nemes* megírására inspirálta. Ötven és egynehány esztendő múlt el azóta. Megváltozott azóta a tönkrement nemesség, a melynek akárhány tagja ma már ugyancsak dolgoznak, de ma már nem igen jut hely nemes uraiméknak. A szatira most már egészen más bangulatot kelt, s *ha Petőfi* ma élne, nem gunyolná többé az *ősi kardot*, a mely elvégre is mindig becsületes, egyenlő harcban forgott eleink kezében.

Érdekesek *Petőfi* versei, a melyeket a *Sas* leányok emlékkönyvébe itt s a rövid, álomszerű idyllt, a mely *Petőfit* *Sass* Erzsikehez fűzte. meleg közvetlenséggel, írja le *Kéry Gyula*.

Sok érdekes ereklyét lelünk még, így a jó öreg mészáros, *Petőfi Sándor* édes atyjának husvágó bárdját is. Nagy szolgálatot teljesített munkájával a lelkes író hazai literatúránknak mert bizony nagyaink ereklyetárgyai javarészt eldobálódnak.

Vagy ki tud valamit *Csokonai-Vitéz* tárgya-iról? Igaz, hogy a szegény *Csokonai* igen szegény volt földi javakban, s mikor *Rhédei Lajos* gróf feleségének a temetésére hívták, egy jó pajtásától kért téli gunyát és meleg sapkát, hogy meg ne vegye az isten hidege.

Igy vagyunk *Kisfaludy* Károlylyal is. A nagy nemzetségből származó író olyan szegényül halt meg, hogy halála után a jó módban élő *Kisfaludy Sándor* major uram, csak néhány német színjátékos könyvet, egy régi ideáljától visszakapot és őt magát ábrázoló aquarellt, meg néhány taft-selyemre nyomtatott cimert talált. Ott maradtak a temetés után. Mert ha szegény volt is a *Tatárok Magyarországon* írója, mint nemes embert dukált cimerekkel körülaggatott koporsóban kivinni a régi váci-uti temetőbe.

Ezt a néhány nagybecsű reliquiát *Darnay*

Kálmán jeles archeologusunk mentette meg az elmulástól, a kinél *Kisfaludy Sándortól* is van temérdek reliquia.

Hogy folynak a nagy politikai hancok, a versenyek, kevesebb a publikum a lófuttatási pályán.

Pedig szép multság ez nagyon, kivált ha az embert nem tüzei a játék-düh és nem izgatja a totalizátor csattogása. Én például el tudok sétálni a hevardó gyöpon, itt-ott beszélgetve kedves ismerősökkel, a nélkül, hogy csak egy ötkoronást is *reszkiroznék*. Vagy, vagy. Azt tartom, érnek való multság a játékok, pardon: gazdag embernek. Mert elvégre is ismertem én sok urat, a ki nagyon szegény volt és olyan gazdagot, a ki nem volt ur. Azt sem tudta, milyen fán terem ez a szó.

Eszembe jut erről egy jó *Andrássy*-anekdota.

A nagy kancellár már beteges volt, mikor fölkereste budai lakásán egy régi pajtása. Igazi ur, de bizony a hajdani nagyon legvégső határán. Találkozik az előszobában egy milli-omossal, a ki valamikor, az ő siheder korában korpát, meg söt árult valami biharmegyei községben. Ott vették lovászai az agár-eleséget is. Bemennek *Andrássyhoz* mind a ketten, s beszélgetni kezdenek. Egyszerre csak, mikor már birtokaival, palotáival eldicsekedett az új nemes ur, így szólt a régihez:

— Ugy-e kedves gróf X rossz az, mikor valaki úgy elszegényedik mint ön, ha egyszer ur volt.

Andrássy kissé összeráncolta a homlokát s büszkén odavetette:

— Bocsánat, X gróf ma is ur, de ön soha sem fogja megtanulni ezt a mesterséget.

Pedig a nagy kancellár demokrata volt. De néha a legjamborabb liberális kedélyt is felháborítja a parvenue-hencegés.

Október 6.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

Fejünk fölött derült és kacagó napnapsugár; szívünkben sötét gyász és fájdalom. Az emlékezés szárnya lassu lebbenéssel ragad bennünket a múltba s mig körülöttünk mindent csillogó köntösbe öltöztet az októberi verőfény, szemünk előtt egész borzalmasságával elevenedik meg az aradi gyásznapi.

Lánc-csörgés, fegyverek ropogása, a halók hörgése és a háttérben kilenc bitófa, mindeniken egy-egy kiszenvedett martirja a magyar szabadságnak...

Minő irtózatossá e kép még most is, ötvenkét esztendő múltával. Amig nézzük, elfacsarodik a szívünk és a feljuló fájdalom keserű könnyeket sajtol a szemünkbe. Feledni szeretnénk, de nem tudjuk. A lélek sebe nehezen gyógyul, de amit egy nemzet lelkén ütött a zsarnok hóhér pallosa, nem heged az be soha. Kiujul évről-évre s mindannyiszor végig járjuk szabadságunk véres kalváriáját. Megállunk a bitófa tövével. Oltárainkon kigyul az áldozat lángja s lelkünk fölemelkedik az örök, nagy Igazság színe elé, nem panaszkodással a multa, hanem imádsággal a jövőre nézve.

A sok gyászlobogó, amely az utcán végig adózik az emlékezésnek, valami komor, szomorú hangulatot kényszerít a szívekre. Az ötvenkét esztendő nem ölte ki az emberekből a kegyelet érzését s nemcsak ez a mi szomorú történelmi ne-

vezetességgel bíró városunk, hanem az egész ország fájó érzéssel ünnepel meg az évforduló gyászos emlékezetű napját.

A gyászmise.

Ma délelőtt 10 órakor, mert ünnepnapon gyászmisét tartani nem lehet, a minorita atyák rekviemet szolgáltattak a vértanúink emlékének.

A templomban megjelentek a város és megye tisztviselői, élükön *Urbán Iván* főispán, *Salacz Gyula* orsz. képviselő, polgármester, *Institoris Kálmán* h. polgármester és *Schill József* főjegyzővel. Ott volt *Barabás Béla* dr. országgyűlési képviselő, az öreg honvédek *Simay István* vezetése alatt, *Sarlot* Domokos főkapitány a rendőrtisztekkel, az aradi tanintézetek igazgatói és tanítói, végül igen sokan a város előkelősége közül.

A misét *Csák* Cirjék dr. rendfőnök tartotta *Fehér* Alfréd, *Szikra* Lénárd, *Paszitni* Bonaventura, *Takács* Vida, *Zárkóvi* Bonifác, *Novák* Adorján és *Supka* Béla áldozópapok segédletével. Az istentisztelet alatt a templom hajójában katalok volt felállítva, rajta nyugodott a honvéd sapka és kard.

Az aradi izraelita hitközség templomában ma délelőtt szintén tartottak gyásztiszteletet, melyen *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi emelkedett hangú beszédet mondott az ország vértanú hőseiről, kik a hazáért vértanú halált haltak. A főrabbi megemlékezett beszédében az ország nagy halottjáról, a liberalizmus apostoláról: *Szilágyi* Dezsőről is.

A holnapi ünnepség.

A vasárnapi ünnepségre Budapestről az *Egyetemi Kör* és *Műegyetemi Kör* közös ifjúsági küldöttsége ma este indult el Aradra. Vasárnap délelőtt 10 órakor résztvesznek a szobornál tartandó ünnepségen, azután pedig a vesztőhelyre vonulnak. A szobornál *Zombory* Dezső, az *Egyetemi Lapok* szerkesztője mond beszédet, *Toma* István pedig *Ábrányinak* „Tizenhárom” című költeményét szavalja el. A vesztőhelyen *Kolozsváry* Kiss Ferenc, a *Műegyetemi Kör* elnöke mond beszédet, *Kecskeméthy* Győző joghallgató pedig szaval. Az ifjúsági küldöttség az *Egyetemi Kör* és *Műegyetemi Kör* részéről két-két koszorút visz magával a szoborra és a vesztőhelyre.

A gyászünnepély további sorrendjére vonatkozólag a rendezőbizottság a következőket közli:

Reggel fél kilenc órakor gyülekezés a városháza előtti téren.

Kérjük az összes egyesületeket, testületeket, hogy zászlóikkal legyenek szívesek megjelenni.

A városháza előtti térről gyászünnepély ki-sérére mellett a Szabadság-térre, a vértanúk szobra elé megyünk.

A szobor előtt.

1. Ima, *Schleiffer* Antal karmester vezetése mellett éneklük: *Az aradi dalegyesület tagjai*.

2. Október 6. költemény, írta: *Farkas* Ferencz, szavalja: *Arkosi* Vilmos színművész.

3. Emlékbeszéd, elmondja: *Szondy* János tanítóképző intézeti tanár.

4. „Honvéd-zászló” *Cziráky* Márton karmester vezetése mellett éneklük: *az aradi dalegyesület tagjai*.

5. A budapesti-tudomány-egyetem kiküldöttjének beszéde.

5. A budapesti kir. József-műegyetem szónokának beszéde.

7. „Sóhajtás” *Gaal* F.-től, *Szilágyi* Gyula karmester vezetése mellett éneklük: *az aradi waggongyári dalkör tagjai*.

A szobortól a menet zeneszó mellett kizárólag a vesztőhelyre.

A vesztőhelynél.

1. „Hymnus” Zoltay Máttyás tanítóképző tanár vezetése mellett: énekl az áll. tanítóképző intézet ifjúsága.

2. A b. csabai „Rudolf” gym. 50 tagu küldöttsége nevében: dr. Rell J. tanár és az ifjúság szónokának beszéde.

3. A nagyváradi jogakadémiai küldöttségének szónoka.

4. A különböző küldöttségek beszédek kísérete mellett megkoszorúzzák az emlékoszlopot.

5. Zárszó.

6. „Szózat” énekl: az áll. tanítóképző intézet ifjúsága.

TANUGY.

(—) Felekezeti középiskolák főfelügyelői. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, a felekezeti középiskolák meglátogatásával s azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1901—2-ik tanévre a békési- és csabai főgimnáziumhoz Nátalafalussy Kornélt, a szarvasi főgimnáziumhoz Géresy Kálmán a brádi gimnáziumhoz Elisher József tankerületi főigazgatókat bizta meg.

A nagyváradi mandátum.

(Barabás választói Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

Hogyan fogadta Tisza Kálmán, az agg államférfiu, nagyváradi vereségének hírére? A váratlan, hihetetlen fordulatot, ami élete alkonyán érte, hogy elveszti szülővárosa mandátumát, melynek husz évig birtokosa volt? Bihari, nagyváradi hívei meleg részvétellel, aggódva néztek elé, nem törte meg az aggastyánt ez a tragikus bukás?

Budapesti tudósítónk írja, hogy az országos szabadelvű pártkörben, ahol szintén leirhatatlan hatást keltett a nagyváradi választás híre: feszült érdeklődéssel várták, megjelenik-e az öreg Tisza a vereség után a klubban? Vagy talán elkecseregve egy ideig barátai társaságát is kerülni fogja?

A szabadelvű klub a nagyváradi választás délutánján is telve volt. Öt óra tájt, amikor a klub élete rendesen megkezdődik, egyszer csak kinyílt az ajtó és belépett az öreg Tisza Kálmán.

Seregestől tódultak feléje és körülfogták. Tisza Kálmán rondes kártya-asztala felé tartott, miközben mosolyogva mondotta:

— No, most már megalakíthatjuk a bukottak klubját. Plósz lesz az elnök, Láng Lajost pedig megválasztjuk jegyzőnek.

Azzal leült tarokkozni. Mintha semmi se történt volna.

Több helyen merült fel az a hír, hogy Tisza Kálmán az esetben, ha valamelyik barátja felajánlja neki mandátumát, azt kész elfogadni s más kerületben választatja meg magát. Mint értesülünk, Tisza Kálmán egy igen előkelő politikus előtt úgy nyilatkozott, hogy nem fogad el semmiféle mandátumot és visszavonul a politikától. Ezt a nagyváradi szabadelvű párthoz intézendő hosszabb terjedelmű nyílt levélben fogja az ország tudomására hozni. A nyílt levél híre szerint igen érdekes politikai kijelentéseket fog tartalmazni.

Mint már említettük, a mandátumot Barabás Bélának háromszáz választóból álló küldöttség hozza különvonaton Aradra. A különvonat délelőtt fél 10 órakor érkezik meg. A nagyváradiak a mandátumot a vértanúk szobránál adják át Barabásnak.

Az aradvárosi függetlenségi és 48-as párt, mint ezt falragaszokon hirdeti, holnap ünnepséget fog rendezni Barabás tiszteletére. Az ünnepségek sorozata a következő:

1. A nagyváradi vendégek fogadtatása és üdvözlése a vasutnál délelőtt 9 és fél órakor.

2. Bevonulás a vasutól zeneszó mellett gyalog és csatlakozás az ünneplő közönséghez a szobornál.

3. Kivonulás a vesztőhelyre.

4. Társas ebéd déli egy órakor a Kass-féle vendéglőben. (Egy teríték 3 korona. Előre vált-ható Egri L. Elemér üzletében vagy holnap délelőtt a helyszínén.)

5. Délután a vendégek szórakoztatása.

6. Este fáklyásmenet a nagyváradi küldöttség és Barabás Béla tiszteletére. (Gyülekezés este 6 órakor a Béla-téren. Indulás fél 7 órakor a Fő-úton és József főherceg-úton át Barabás Béla lakására. Innét az Andrássy-ut és Deák Ferenc-utcán át az Atilla-térre, a hol a fáklyák lerakatnak s ezzel az ünnepségek befejeződnek.

Barabás Bélát tudvalevőleg a gyomai választókerület is megtisztelte mandátummal s Barabásnak választani kell a két kerület között. Barabás Béla levélben tudatta Szokoly Tamással, a nagyváradi függetlenségi-párt elnökével, hogy a nagyváradi mandátumot tartja meg és a gyomairól leköszön.

Kémkedő postagalambok.

(A közös hadügyminiszter rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

Három év előtt történt, hogy a karlsbadi postagalambtenyésztő egyesület kérvénnyel fordult Brandenburg tartományfőnökségéhez, engedné meg, hogy postagalambjaikat onnan utnak indíthassák.

Az egyesület kérelmét akkoriban elutasították, miután Branderburgban idegen állambeli postagalambokat felereszteni rendőrileg tiltva van.

A visszautasítást ugyan zokon vették a galambtenyésztők, miután az osztrák-magyar monarchiába évente több ezer idegen, különösen német galambot eresztenek fel minden akadály nélkül. Az osztrák-magyar galambtenyésztők azóta megpróbálták a németországi rendelet megmástitását, de eredménytelenül.

Igazságtalanság volt tehát, hogy míg nálunk bármely országbeli postagalambot szabad volt felereszteni, nekünk ez külföldön tiltva van.

A közös hadügyminiszter most rendeletet bocsájt ki, a mely hasonlóan a német rendelethez megtiltja a külföldieknek, hogy Ausztria-Magyarország területén galambjaikat felengedjék. A rendelet így szól:

Bécs, szeptember 17.

Cs. és k. közös hadügyminiszterium
(V. osztály 2382. szám.)

A postagalambtenyésztők egyesületének kérelmére ezennel elrendeljük, hogy külföldi postagalambokat, — legyenek azok bármely országból valók — az Osztrák-Magyar birodalom területén elvi okokból tilos többé felbocsájtani.

A közös hadügyminiszterium nevében
Brunnenfeld s. k.

A rendelet tehát elvi okokból tilja meg ezt. Ezen elvi ok pedig pedig semmi más, mint a kémkedés megakadályozása, miután a galambok segítségével esetleg fontos iratokat lehetne kicsempészni.

Hogyan házasodjunk?

(Statistika a termékenységről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

A legérdekesebb előadást a statisztikusok budapesti nemzetközi kongresszusának tegnapi utolsó napján Körössy József, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója tartotta. A házasságokról beszélt Körössy és tömérdek összegyűjtött adatából új és tanulságos következtetéseket vont le. Magyarországon rendelték el először az egész kontinensen az ilyen adatok gyűjtését s az anyakönyvi hivatalok útján a megszünt házasságokról, a gyermekekről stb. szóval a frigykötések eredményeiről négy év óta tizezer ilyen házasság adatai gyűltek már össze. De mindez nem elegendő még arra, hogy a statisztika biztos számokat nyújtson. A pontos eredmény bemutatásához még vagy tíz évi adatgyűjtésre van szükség. Körössy József nagyfontosságú, alapos előadását a következőkben ismertetjük:

Abból a szempontból indult ki Körössy, hogy mennyi a gyermekek száma a házasság időtartama szerint. Száz házasságból, ha azok öt-öt évig tartottak, 76 gyermek született. Egyébként ha öt évvel tovább, tehát 10 évig tart a házasság, kétszer, háromszor több gyermek születik, úgy, hogy ha harminc évnél is tovább tart a házasság, a gyermekek száma 409. Csak a két évig tartó házasságoknál mondható el, hogy minden másodikkal származik gyermek és csak a négy évig tartó házasságok átlagos termékenysége szerint jut mindenik házasságra egy-egy gyermek. Két-két gyermek már csak a tizedfél évig tartó házasságokra esik és három-három gyermek már csak a husz éves házasságokra jut. Négy gyermekhez végül még az ezüstlakodalom sem elegendő. Ezentul pedig már elég adat nem volt gyűjtethető.

Persze ennél a statisztikánál is csak a megszünt házasságokról készíthető statisztika, amelyeknek aztán nemcsak időtartama, de a hitvestársaknak a házasságok kezdetekor és megszüntekor való életkora is befolyással van a termékenységre. Külön az anyákról és külön az apákról van Körössynek grafikus rajza. E szerint a 18—19 éves menyasszonnyal szemben a 22 éves vőlegény termékenységi vonala jár legmagasabban. Egy ilyen házasságból a legkedvezőbb esetben öt-hat tagu család remélhető.

Legkedvezőtlenebb a 25 éves vőlegény grafikus táblája, aki bármely 15—28 éves menyasszonnyal szemben csak három gyermekre ad reményt. Végül a 30 éves vőlegény menyasszonya legjobb, ha 21 éves. A menyasszonyok tábláján a 20 és 21 éves anyák vonala mutatja a legnagyobb és a 24 éves anyáké a legkisebb termékenységet, kivált 26 éves anyákkal szemben. A 25 éves anyák vonala ismét emelkedik, kivált a 28 éves apákkal szemben.

Kombinálva már most a házasság időtartamát a szülők életkorával, még pedig előbb az anyának, azután az apának s végül mind a két szülőnek életkorával, a házasság megszüntekor a következő eredményeket kapjuk: 20—25 éves anyák, ha házasságuk időtartama 5 éven alul volt, száz esetből csak 79-ben volt gyermekük, 10 éven alul való házassági időtartamnál szinte mindenkinek 2—2 gyermeke volt. Legkedvezőbb az arány a 40—44 éves vagy ennél idősebb anyáknál, akik, ha 25—30

évig voltak házasságban, négy vagy ennél több gyermeket is tudnak felmutatni.

Az apák kora házasságuk időtartamával kombinálva, a következő eredményeket mutatja: az 5 éven alul tartó házasságoknál legkedvezőbbben állanak azok az apák, akik 30—40 évesek, már a 10 évig tartó házasságoknál jobb, ha az apák valamivel fiatalabbak voltak. A 10—20 évig tartó házasságoknál a 30—40 éves apák mutatták a legnagyobb termékenységet és a 20—30 évig tartó házasságoknál a 40—50 évesek.

A kombinációt még ennél is tovább folytatja Körössy s e szerint különböző koru anyáknak különböző koru apákkal és különböző ideig tartó házasságáról kimutatja, az egyik pár fiatalabb volta, vagy mindkettőnek fiatalsága mennyire befolyásolja a termékenységet. Fontos azonban a gyermekek eloszlása is családonként. Így a megvizsgált 9757 családból a legtöbb, 2672 gyermektelen (26 százalék), 1308 egy gyermekkel, 1451 kettővel, 1207 hárommal, 1054 négy gyermekkel való. Öt gyermekkel 627, hattal 475, héttel 272, nyolccal 200 család volt. Tizenhárom gyermeke volt 50-nek (fél százalék) sőt még tizenötönél is több gyermeke volt 14 családnak.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A Jókodv asztaltársaság tagjait felkéri az elnökség, hogy holnap, vasárnap reggel nyolc órakor Schriffert József vendéglőjében a gyásznapon való megjelenés végett, minél számszerűbben megjelenni szíveskedjenek.

(*) Az aradi hivatalos szolgák betegsegélyző és temetkezési egylete holnap, vasárnap d. u. 8 órakor tartja meg rendes havi választmányi ülését, az egylet új helyiségében, Perényi-utca 8 szám alatt. Az elnökség felkéri egyúttal az összes tagokat, hogy holnap reggel 8 órakor az egylet helyiségében megjelenni szíveskedjenek, hogy a gyásznapélyen tekintélyes részt vehessenek.

(*) Az Erzsébet-városi Testvérség agghonvédeket segélyező asztaltársaság holnap, vasárnap d. u. 5 órakor értekezletet tart. Az elnökség annál is inkább felkéri a tagokat a megjelenésre, mert egyúttal a segélyösszeg ki fog osztatni.

A bocskoros képviselő.

(Ki hát az a Makkai Zsigmond?)

Arad, október 5.

Sok szó esik tegnap óta Makkai Zsigmondról, az ákosfalvai kerület új képviselőjéről, a ki „demokrata” hazánkban az első paraszt-követ. Volt, a ki elmondta róla, hogy otromba buta paraszt, a falujában kipécézett alak, a ki nem is mer majd a t. Házba a nagyságos urak közé felmenni. A kinek az arcát éveken át nem érinti szappan. A kit közlelőbb már be is fognak csukni stb.

Gáspár Arthur kollegánk, a ki személyesen ismeri a nagy hirre vergődött új képviselőt, a következő karcolatot írja róla:

A főváros tarka társaságának a legközelebbi napokban körülbelül az lesz a szenzációja, hogy egy hamisítatlan „góbé”-t fog színről-színre megismerni. Nagy eset lesz, a mikor „nagyságos Makkai Zsigmond ur” először fog a t. Ház termében megjelenni. A karzatról a hölgyek kíváncsian lesik majd az érdekes idegen „toaletjét”. Vajon mi is lesz az? Ugy jön-e fel, a hogy az ákosfalvai székely atyfiaktól mandátumát kapta: bokáig a lábához tapadó fehér daróc nadrágban, a mit ők „harisnyának” neveznek, a fején a nyárádmonti székelyek cilinderalku, furcsa formájú nemezkalapjával, a lábán nehéz szeges bakancscsal, vagy éppen — isten bocsá! — bocskorral?

Bemutatjuk tehát Makkai Zsigát a pártatlan igazság megvilágításában. Nos, ő se nem buta, se nem paraszt a szó bántó értelmében, hanem a maga világában nagy tekintélyű, dolgos, jóra való székely földműves. Baczka-Madarason, az ákosfalvai kerület legnagyobb és leggazdagabb községében Makkai Zsig, valamint az atyja, József is, a legtekintélyesebb és legnépszerűbb székely. Tagadhatatlan, hogy nem visel Raglant, de még pantalon se. Harisnyában jár, mint különben azon a vidéken minden gazda. Tisztességtudó, derék nép a nyárádmonti székelység s a veleszületett furfangját rosszra nem használja. Ennek a népnek tipikus és kiválóan intelligens példánya Makkai Zsigmond, aki épügy napestig dolgozik ma is, mint amikor még nem építette fel a szép, nagy kőházát. Makkai és a neje, Bali Amália, ősrégi székely családból származnak. Boldog családi életet él; harmincnyolcéves és három leánya van. Főfoglalkozása a földművelés; tizenégy hold földje van Backa-Madarason. Ezenkívül a környék legkeresettebb vállalkozója, aki az állami és megyei hidak építését szokta elvállalni s így a környék tölgyeseit értékesíti, a népet kenyérház juttatja. Ő építette a Nyárád mentén az összes hidakat, amelyeknek jókarban tartását is reá bízták.

A külseje is tipikus: középtermetű, köpös, nízlsának indult alak. A politikában nem egészen új ember, amennyiben a községben a képviselőválasztásoknál mindig nagy volt a befolyása a székely atyafiakra. Néhai való jó Bethlen Gábor grófnak lelkes híve volt s azt beszélük, hogy azért fordult az ákosfalvai kerületnek a most lefolyt választáson vele szemben kisebbségben maradt képviselője Légrády Károly ellen, mert ugyanaz a honatya buktatta ki a kerületből annak idején Bethlen Gábort. Ez talán kissé túlzott okkötés. Azonban már egy év előtt megjósolta „bizalmas körben,” hogy képviselő lesz. Ugyanis az történt, hogy Maros-Torda vármegyében másodszor választották meg a törvényhatósági bizottság tagjának. Voltak ellenségei s azok valami jelentéktelen ok miatt megsemmisítették a választását. A keménynyaku székely ekkor fogadást tett:

— Ha megyebizottsági tagnak nem kellettem, majd megmutatom, hogy országos képviselőnek fogok kelleni!

Hát kellett is! A nép rajong érte, aki közülök való, köztük él, harisnyában jár, „*asomódulag*” mint ők is érti, érzi a népnek minden baját. Azután meg azt is kisütötte, hogy az ellenjelöltje csinálja az adókönyvet, amivel a „népet nyuzzák.” Meg is mutatta, hogy minden adókönyv alatt ott áll a neve. Persze, mint az azt előállító nyomda tulajdonosáé, de az atyfiak a harc hevében nem distingváltak, hanem ellene fordultak annak, aki „az adókönyvet csinálja.”

Nem volt egy filléryi költsége sem. A választók asszonyai, leányai versenyre keltek a korteskedésben, a választásra kenyeret sütöttek, a szokásos vendégségre maguk hordták össze a sajtot, szalonnát, bort, főztek „turós puliszkát.” Mindent önjerejükben csináltak és olyan titoktartással, hogy még a választáshoz is az ellenjelölt székereire jöttek be s ott azután leszavaztak kedves vérükre, Makkai Zsigmondra. És lelkesen hangoztatták, hogy a követjük közülök való, „harisnyás székely.”

Makkai különben a választás előtt hível megnyugtatóra kötelezte magát, hogy ha visszalépne, a községnek négyszáz koronát fizetne büntetésül. Nem lépett vissza. Meg is lett. Bejuttatta a tisztelt Házba az ősi székely furfang.

Diplomás rabok

a szegedi kerületi börtönben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 5.

A szegedi kerületi börtön kaszárnyaszerű épületében ismét hat uri rabot kvártélyoztak be. Valamennyi diplomás ember, akik ma szürke daróc ruhában járják a börtön sötétes hosszú folyosóit. Akad a hat ember között olyan is, aki még nemrégiben előkelő helyet foglalt el a társadalomban.

Évekig szól valamennyinek a börtönbüntetése. Ma már foglalkozást is kaptak. Egy kivételével a szabó műhelybe osztották valamennyit. Kitanítják őket szabómesterségre s ott fognak szabni, öltögetni, amíg egyszer meg nem nyílik előttük a börtön ajtaja.

A hat uri rab közül egy kir. közjegyző, egy selyemtenyésztési felügyelő, egy kereskedelmi és iparkamarai titkár, két tanító és egy nemrégiben még mérnök volt. Négy sikkasztás büntetéseért, egy halált okozó súlyos testi sértésért és egy ercskölctelen üzelmekért lett börtönre ítélve.

(A kir. közjegyző.)

Öreg, beteges ember ez a rab, akit sikkasztás büntetése miatt *másfél évi börtönre* ítélte a beszterczébányai kir. törvényszék. Nemrégiben még keresett közjegyző volt a vármegyében.

A kártya volt a megrontója Guthy Alajos közjegyzőnek. Éjjeleket virrasztott át a kártyasztal mellett és sokszor nagy összegeket vesztett. Lassan eladósodott s akkor szorult helyzetben idegen pénzhez nyúlt.

Bűne egy napon kitudódott, mire törvény elé állították. A beszterczébányai törvényszék 16 rendbeli sikkasztás büntetése miatt ítélte börtönre a bűn utjára tévedt közjegyzőt.

(A felügyelő ur.)

Állami hivatala volt Ezkert Gyulának, akit Aradon is ismertek. Bács vármegyében szolgált az államot, mint selyemtenyésztési felügyelő és hivatalos működése közben gyakran megfordult a délvidéken.

A selyemtenyésztési felügyelőt hivatali sikkasztás büntetése miatt a szabadkai kir. törvényszék *2 évi börtönre* ítélte.

(A kamarai titkár.)

A legtovább marad a szegedi ker. börtön lakója Türk József. És ez a legszánandóbb alakja a csillagbörtönnek. *Hét gyermeke* és hitvese, akiknek a kenyérkeresője volt, hullat utána könnyet.

A szerencsétlen ember szintén sikkasztás büntetése miatt került a börtönbe. Egyik kereskedelmi és iparkamarának volt másodtitkára és ebből a szép állásból jutott e szomorú sorsra.

A beszterczébányai törvényszék ítélte el *4 évi börtönre*. A rabság nagyon megtörte a szerencsétlen embert. Folyton hátrahagyott családjára gondol és sirva emlékezik vissza a jobb sorsban eltöltött időkre.

A börtönigazgatóság könyörületet gyakorolt vele amikor a többi közönséges rabtól elkülönítve, mint szellemi munkást, irodába osztotta be foglalkozásra. Együtt másolgat, irogat a volt nagyszabasi bankárral és Lúkb Barna volt honvédszázadosal.

(A tanítók.)

A szabóműhelyben dolgozik két okleveles tanító: Komáromi Leonta és Boda Jusztin. Az előbbi Trencsénből, az utóbbit Nagy-Szebenből szállították a kerületi börtönbe.

A nagy-szebeni tanító erkölctelen üzelmekért *két évi börtönbüntetést* kapott. A trencsényi tanítót pedig halált okozó súlyos testi

sértés büntette miatt ítéltek ugyancsak két évi börtönre.

(A mérnök.)

Egy nagyváradi származású fiatal mérnök: *Kabos* Ödön, a hatodik ura rab. A budapesti törvényszék ítélte el sikkasztás büntette miatt 2 évi börtönre.

SPORT.

+ **Az aradi vívótanfolyam.** *Maione* Vincenzó a kiváló olasz vívómester, e hó 15-én nyitja meg Aradon az ideai vívótanfolyamot. *Maione* aradi működése alatt már eddig is olyan sikereket mutatott fel, hogy ebben a tekintetben Arad valósággal páratlanul áll a vidék városai között. De magának a mesternek képességei és módszere is olyan kiváló, hogy *Maione* vívótanfolyama nyereséget képez az aradiaknak. A mesternek már eddig is annyi tanítványa jelentkezett, hogy az ideai kurzus előreláthatólag a leglátogatottabb lesz.

+ **Az aradi kerékpár-club** holnap, vasárnap kirándulást rendez *Battonyára*. Indulás délután félkettőkor. Gyülekezés a városligetnél.

+ **Hajóverseny.** New-Yorkból táviratozzák: A hajóversenyen rendkívül izgalmas harc után a *Columbia* harmadszor is győzött és ezzel elnyerte Amerika serlegét. A *Shamrock* az utolsó mérkőzésben három másodperccel előbb ért a célhoz, mint a *Columbia*, de mégis az utóbbi nyerte meg a versenyt, mert időbeli előny illette meg.

A Darányi-szobor leleplezése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

Darányi János drnak, a kiváló orvos és emberbarátnak szobra készen áll a Baross-partban és leleplezésre vár. Legfőbb ideje is már, hogy a kegyelet és az elismerés, melylyel az örök emlékeztető orvos működésének és egész életének adózunk, testet öltson.

Annak idején, mikor a város közgyűlésén az ominozussá vált tölgyfa kivágásáról szó volt, még szeptember hónapra tervezték a szobor felállítását. Technikai akadályok következtében azonban a szobor arra az időre el nem készülhetett. Ma már áll a szobor, készen a leleplezésre. S hogy a felavató-ünnepet mégis olyan későn — a hónap végén — tartják meg, azt viszont az a körülmény magyarázza meg, hogy az aradiak igen nagy része a hónap elején a várostól távol, a hegyalján van, amiért még a város törvényhatóságának közgyűlését is el kellett halasztani. Így aztán a szobor leleplezését még a közgyűlés megtartása is hátráltatja, mert az ünnepséget a bizottság igen helyesen csak vasárnapi napon szándékozott megtartani.

A leleplezésnek immár megállapított napja: e hó 27-ikének délelőtti 11 órája. Az ünnepségekben tevékeny részt fog venni az aradi orvosok egyesülete is, amely néhány tagját kiküldte, hogy a szobor-bizottsággal egyetértően készítse elő a leleplezés ünnepségeit.

A *Darányi*-szobor nagybizottságának mai ülése, melyen *Mülek* Lajos elnökle alatt a bizottság számos tagja részt vett, tárgyalása kezdetén átvizsgálta *Heinrich* Sándornak, a bizottság pénztárosának számadásait, amelyeket természetesen a legnagyobb rendben talált.

A pénztáros elszámolása szerint a szobor felállításának céljaira adományok útján összesen 4787 korona 93 fillér gyűlt össze. Ezen összegből fedezték a szobor elkészítésének költségeit, melyek 4540 koronát, az alapzat és a felírás bevésésének díját, amely mintegy 150 koronát tesz ki. Így a bizottság rendelkezésére mindössze egy korona 97 fillér maradt fenn.

Mülek Lajos indítványára az értekezlet elhatározta, hogy a hírlapok útján köszönetet mond mindazoknak, akik a szobor felállításának

költségeihez adomány útján hozzájárultak. Elismerését fejezte meg a bizottság *Salacz* Gyula polgármesternek és *Steinhardt* Mór drnak a szobor felállítására körül tett fáradozásaiért s végül *Vas* Sándor drnak, aki egyedül gyűjtötte össze a befolyt adományok legnagyobb részét.

Megállapították ezután a leleplezés napját október 27-re, vasárnapra. Az ünnepre a bizottság meghívja az összes aradi hatóságokat, tisztviselőket, a testületeket, iskolák vezetőit és valamennyi egyesületet.

A leleplezés előkészületeinek elvégzésére a nagygyűlés egy rendező bizottságot küldött ki *Posgay* Lajos dr. elnöklésével, melynek tagjai *Vas* Sándor dr. és *Steinhardt* Mór dr., továbbá az aradi orvos-egyesület kiküldött tagjai, névszerint: *Kabdebó* János dr., *Institoris* István, *Issekutz* László dr., *Köpf* Kálmán dr. és *Tisch* Mór dr. Végül a három aradi nőegylet kiküldendő tagjai.

A leleplezési ünnep programja körülbelül a következő lesz:

1. *Mülek* Lajos megnyitója.
2. A dalos-egylet éneke.
3. *Vas* Sándor dr. ünnepi beszéde.
4. A szobor története: *Steinhardt* Mór dr.
5. Az orvos-egylet kiküldöttjének beszéde.
6. A szobor átadása.
7. A dalos-egyesület éneke.

A programban valószínűleg változás lesz még, mert a részleteket csak ezután fogja megbeszélni a kiküldött-bizottság.

A pincehelyi véres választás.

(Egy szemtanú levele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

Több ízben megemlékeztünk már a pincehelyi véres választásról, melynek eddig hét halottja és tömegtelen sebesültje van. A vérengzésről egy szemtanú a következő részleteket írja:

A néppárt egyik előkelő korifeusa legutóbbi programbeszédében világnak eresztette azt az egetverő frázist, hogy „a néppárt az Isten pártja.” A dicső néppárt, mely az „istenadta nép” hiszékenységére építve ilyen hamis jelszavakkal akar magának tekintélyt kiterjeszteni, felszentelt heccáplánjainak és megbőszült korteseinek áldozatkész segítségével a következő vérlázító dolgokat cselekedte meg:

Schwetz Antal dr. bonyhádi ügyvéd, választási elnök pontban 8 órakor megnyitotta a választási eljárást és bejelentette, hogy a beérkezett jelölések folytán *Rátkay* László Kossuth-párti és *Szücs* József pincehelyi káplán, néppárti között történik választás.

Mindjárt a választás elején oly mérvben kezdődött meg a bár lelkesült, de békés *Rátkay*-tábor terrorizálása, hogy a rendfentartásra kirendelt tolnai uhlánus-század és néhány csendőr elégtelennek bizonyult. A választási elnök távirata folytán állítólag érkezett ugyan Kaposvárról este egy gyalog század, de későn, a mikor a halottak és sebesültek már halomszámra feküdtek. Az uhlánusok nem értették a nép nyelvét, így a verekedéseket megelőző szitkokból és káromkodásokból nem következthettek a véres hangulatra. Persze így a közbeavatkozásuk rendszerint megkésett.

Magam voltam az, a ki egy késes dulakodás közben oda mentem egy uhlánus szakaszvezetőhöz és segítséget kértem. Mire megértette, hogy mit akarok, és mire végig jelentette az őrmesternek, a hadnagynak és a kapitánynak, addig a bevért fejek egész légiója várt a megkésett és már felesleges katonai beavatkozásra. Délután egy órakor, a mikor

*Rátkay*nak már 2—300 többsége volt, a néppárt borzasztó szitkokkal és fenyegetésekkel illette a *Rátkay*-pártot és a *Rátkay*-párton tanyázó intelligens elem higgadt közbenjárásának köszönhető, hogy a kövekkel dobált és szitkokkal felingerelt *Rátkay*-pártiak az általános verekedéstől és késtusától visszatartottak voltak.

A közben történt, hogy *Weisz* Márton pusztadorjani bérlő, egy 72 éves köztisztviselőben álló öreg ur, nem ismerve a pártok elhelyezési körletét, a néppárt vonalán akart keresztüljönni a szavazó heliséhez. Alig, hogy kocsijáról le szállott, a néppárt vadállatai fékevesztett dühvel rárohantak, földre teperték, ütlegelték és csak nagynehezen sikerült az uhlánusoknak a szerencsétlen öregot a fanatikus nép karmaiból kimenteni. E „lélekemelő” látvány alkalmából *Streicher* högyészi esperes, *Kollmann*, gróf *Apponyi* Géza, a néppártból nemrég átvedlett szabadelvű főur gazdatisztje és *Takács* ispán a néppártot megéltenezték és midőn ezért *Löwensohn* Gáspár megyeri bérlő, a jóízű és köztisztességre való utalással őket felelősségre vonta, vállvonogatva azt válaszolták:

— Ugy kell neki, miért jött a néppárt közé!

Délután 3 és 4 óra között kellett felvonulni a tamási választóknak, kik a *Rátkay*-párt zömét képezték. De ekkor már a néppárt késhegyre volt fanatizálva és a biztos bukás tagadhatatlanul kellemetlen érzete oly vaddá tette őket, hogy Tamási község, *Rátkay* pártja csendőri és katonai fedezet mellett vonulhatott csak fel. A néppárt ekkor hatalmas közáporral fogadta az ellenpártot. A most beállott zürzavar leirhatatlan. A *Rátkay*-párt emberei összetört fejekkel, sok sebtől boritva menekültek, ki a merre tudott, a csendőrök pedig, kiket szintén több ködöbással, sőt revolverlövéllel is inzultáltak, kénytelenek voltak fegyvert használni, 14—15 lövés történt 7 halálessel és néhány komolyabb megsebesüléssel.

A halottak között két leány is van.

A mikor a vérfagyasztó fejlemények folytán a választási elnök egy órára felfüggesztette a választást, kinn az ugynevezett semleges terület valóságos csataképet nyújtott. A megvadult nép élén álltak a főkortések, az „Üsd a zsidót!” jelszóval izgatva a népet, mi alatt a felbőszült horda a választási terem felé tódult, azt sem kimélvén meg a közápportól.

Bubics Antal, nyug. hercegi főügyész, a néppárt legdühösebb korifeusa ily szavakkal bátorította a vitéz harcosokat:

— Üssétek a zsidó pártot! Miatto ennyi emberélet ment kárba. Üssétek!

Dr. Piringer József választási alelnököt bent a teremben érte egy ködöbás.

Erre 5 órakor elnök véglegesen felfüggesztette a választást és az egész választási bizottság, bár fedezet alatt, de folytonos ködöbások zápora közben menekült a helyiségből. A néppárt oroszlanjai pedig ezalatt a falunak Tamási felé vezető kijáratához siettek, kövekkel, kaszákkal és fűtykösökkel felfegyverkezve, hogy a tamási-i választókat hazafelé utjokban feltartóztassák. A kiket arra vitt rossz végzetők, a kocsirol lehúzták és összeverték. Az ovatos többség azonban a község másik kijáratára menekült és kerülő utakon szökhetett hazafelé.

A vizsgálat szigorúan folyik és remélhető, hogy a lelketlen agitátorok megkapják méltó büntetésüket.

Népgyűlés

a kisjenői kerületben.

(A megtámadott mandátumok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

Minden választási szenzáció koronája a meglepetés, a mikor az izgalmak totalizátorja a legnagyobb kvótát fizeti. A meglepetés a sokat fáradozott jelölt réme, ámának lidércnyomása és ha csakugyan eldöppan, gyászos megrokkánása.

A tiszta választások szelleme határozottan kedvez a meglepetésnek, mert az erőszak fegyelme nem dirigálja az akarat „szabad” megnyilvánulását. Példa rá a mostani választás lefolyása, a mely a szenzációnak ebből a csemegéjéből ugyan csak bőven juttatott a közönségnek és a jelölteknek.

Azok a jelöltek, a kik bizonyosra vették a mandátumot, de arra a kellemetlen meglepetésre ébredtek, hogy a „biztos” sem olyan nagyon biztos, mint ők hitték: legnagyobbbésztt abban keresnek most vigaszt, hogy petícióval támadják meg az ellenjelölt mandátumát.

Már a mai lapunkban megirtuk, hogy három aradmegyei mandátum ellen is terveznek petíciót: A pécskai, a kisjenői és a borosjenői ellen. Pécskán a kisebbségben maradt Szalay Mihály dr., Kisjenőn Lázár Zoárd dr. és Borosjenőn Petkovits István érdekében készül Vásárhelyi László, Bánhidly Antal báró és Solymossy Lajos báró mandátumának a megtámadása.

Kisjenőről azt telefonálja tudósítónk, hogy hétfőn Erdőhegyen nagy népgyűlés lesz. Összejönnek a kerület függetlenségi-párti elemei és megbeszélnek a petíció dolgát.

Állítólag nyolczvan megvesztegetési esetet tudnak, a melyekkel elő fognak állani a Bánhidly Antal báró mandátuma ellen. Azt mondják, olyanok is leszavaztak, akiknek egyáltalán nem volt szavazati joguk, sőt valaki leszavazott egy olyan választópolgár nevében, a ki hat hó óta Aradon a börtönben ül. Ezek a fő okok, melyek alapján Lázár Zoárd hívei a mandátum megsemmisítéséhez reményeket fűznek.

Egyébként a kisjenői választásnak van egy rendkívül érdekes epizódja, a mit kár volna említés nélkül hagyni. Megtörtént ugyanis, hogy a Lázár-párt egyik azonosági tanuja, kinek a csintyei választók személyének igazolása állott a tisztében, mikor reá magára került a sor, Bánhidly báróra adta le a szavazatát. Nem volna érdektelen, ha a nekibusult kisjenői Lázár-pártiak ezt is felvették a semmitő okok közé, ha ugyan a petícióból egyáltalán lesz valami.

Sokkal komolyabb visszaélések azok, melyek az ország némely vidékén a választások alatt előfordultak. Mint a Pol. Ért. jelenti, választási visszaélés miatt eddig hatszáznál több bűnvádi feljelentést tettek, nagyobbára kortesek, néhány tisztviselő és választási elnök ellen. A feljelentések között van a többi közt a jászberényi is, ahol a bűnvádi eljárást hivatalból indítják meg.

A sok kerület közül, amelynek választását petícióval támadják meg, eddig a három aradmegyein kívül névszerint a következők ismeretesek:

Nagyszőlenc, ahol Szerb György sza-

badelvű mandátumát állítólagos hivatalos presszió miatt támadják meg.

Dícsád, hol a terrorizmus miatt viszszalépett Sámuel Lázár választói elhatározták, hogy a választás ellen kérvénnyel és panaszszal, a bujtogatók ellen feljelentéssel fognak élni, mert ezek miatt a választóknak csak 20 százaléka szavazhatott le.

Megtámadják a hátszegi, lengyeltői és a margittai mandátumot is. A nagyszőlősi Reimann-féle szabadelvűpárt báró Perényi Zsigmond szabadelvű mandátumát szintén megtámadják, hivatalos presszió címén. A főszolgabiro ellen már fenyegető feljelentést tettek.

HIREK.

Megőrült bukott képviselő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 5.

A képviselőválasztások izgalmi tébolyodottá tettek egy képviselő-jelöltet, még pedig egy előkelő, neves magyar család tagját: Vadnay Bélát. A szerencsétlen emberen a téboly jelenségei olyan veszedelmesen mutatkoztak, hogy a budapesti rendőrség kénytelen volt őt előbb ártalmatlanná tenni, azután pedig a Schwarzer-féle gyógyintézetbe szállítani.

Ma délelőtt az igazságügyminiszteri palota kapusánál egy uri ember kérdezősködött Széll Ignác államtitkár hollétéről.

— Mit akar vele uraságod? — kérdezte a portás az izgatott viselkedésű embertől.

— Meg akarom ölni — volt rá a felelet.

A kapus észrevette, hogy örült emberrel van dolga és megmagyarázta neki, hogy Széll Ignác államtitkár nem Pesten, hanem Budán található fel a belügyminiszteri palotában. Ahogy a kérdezősködő eltávozott, azonnal áttelefonoztak Budára, jelezvén a belügyminiszteriumban, hogy egy örült megy oda át, gondoskodjanak róla.

Mikor az uriember odaért, már két detektív várta a kapuban. A rendőrök megrohanták, kicsavarták kezéből a revolvert, mentő-kocsira tették s beszállították a Schwarzer-intézetbe.

Utólag kiderült, hogy az őrjöngő uriember Vadnay Béla dr. ügyvéd, unokaöccse Vadnay Andornak, a mult évben elhunyt csongrádi főispánnak. Vadnay Béla a képviselőválasztások alatt a veszprémmegyei Nagy-Vázsony kerületben lépett föl képviselőjelöltnek, de Kenessey Zoltán és Óváry Ferenc ellenjelöltjeivel szemben kisebbségben maradt.

Vadnay Bélán, ki gyenge idegzetű ember volt, a választás izgalmi folytán ütöttek ki az örütség jelei, kisebb mértékben nyilvánult ez már a választás alatt, a mikor s ezt a mult héten mi is megirtuk, kocsijából revolverrel a tömeg közé lött.

Ugyanekkor Veszprém-megye alispánja, észrevevén Vadnay Béla abnormis állapotát, mikor a kerületből Budapestre utazott, egy hajdut küldött vele, hogy az uton vigyázzon rá.

Vadnay tegnap este a Vampetics-ben vacsorált Gulner Gyula államtitkárval, kinek arról panaszkodott, ő fölfedezte Arpád sírhelyét, de ezt senki sem akarja neki elhinni.

Az orvosok véleménye szerint a választás izgalmi fokozták annyira Vadnay idegbaját, hogy az most már az örütségbe ment át.

A sikkasztó pénztáros.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 5.

A budapesti városi villamos vasút pénztárosának, Hoffer Adolfnak 50 ezer koronás sikkasztási ügyében, mint megirtuk, Bérczi Béla rendőrkapitány vidéken nyomozott és Brassóban el is fogta a sikkasztó pénztáros rokonát, aki a sikkasztásban bűntársa volt Hoffernek.

Bérczi ma reggel érkezett vissza a fővárosba. A Brassóban letartóztatott Rossner Jakabot rendes rabkísérettel küldik el Brassóból. Bérczyt a bűntárs nyomára Hoffer családjának a vallomása vezette. Hoffer családjától ugyanis megtudta, hogy a pénztáros állandó pénzügyi összeköttetésben áll Rossnerrel. A sikkasztást megelőzőleg Hoffer Brassóban járt, s vele együtt jött a fővárosba Rossner.

Hoffer a sikkasztást előre megállapított terv szerint követte el. Tudta, hogy hónap végén őt küldik a bankba pénzért. Ekkor Rossner a Ferenc József-téri illemhely elé rendelte, ahol átadta neki a pénzzel telt tárcáját, ő pedig bement az illemhelyre, ahol rosszulletet szimulált. Ekkor már nem volt nála a pénz.

A rosszulletet azért szimulálta, hogy azt a gyanut keltse, mintha ezalatt lopták volna ki a zsebéből a pénzt. Rossner még aznap délután elutazott a pénzzel Brassóba, ahol Bérczy tegnapelőtt letartóztatta.

Verekedő hivatalnokok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 5.

A kártyázók 13 §-ának be nem tartása nagy bajba keverte Vass Lőrinc szegedi leszámoló hivatalnokot, aki most súlyosan sebesülve fekszik lakásán. Tegnap este több társaság időgált. részben pedig kártyázott egy kisebb vendéglőben. Később bejött Vass Lőrinc is, aki vidám hangulatában odatelepedett a kártyázókhoz gíbicelési szempontból.

Természetes, hogy ilyen állapotban sokkal bőbeszédűbb az ember a rendesnél, tehát Vass is gyakran beleszólt a játékosok kártyáiba. — Ezek azonban, többnyire hivatalnoktársai, nem igen ügyeltek rá, a megjegyzéseit pedig nem vették komolyan. Később azonban komolyabbra fordult a dolog, mert Vass valami erősebb kifejezést mondott Feuer kollégájának, aki ugyanazt válaszolta neki vissza. Ez annyira dühbe hozta a kaptos Vasst, hogy felragadott egy súlyos gyufatartót s azt odavágta Feuerhez, aki nek a fejét egyszerre elborította a vér.

Feuer hirtelen felugrott s ezzel csunya, botrányos verekedés vette kezdetét. A vendéglőben levők csak azt látták, hogy Vass ugyan csak veszélyben van, Feuer maga alá temeti és úgy dögönyözi. Kiszedték tehát a kezei közül s ki akarták tuszkolni a teremből. Amde Feuer úgy találta, hogy a leszámolás még nem teljes a gyufatartós kibiccel szemben, azért hozzávágott egy széket, majd a fejébe röpítette az asztalon álló szódás-palackot is.

Most már mindketten véreztek, csak hogy Vass sérülése sokkal komolyabb volt társánál. Hazavitték és lefektették. Agyban töltötte eszméletén kívül az egész mai napot, míg végre beleavatkozott az ügybe a rendőrség és vizsgálóbíró is. Délután öt órakor Temesváry Géza dr. alkapitány Hubacek Pál vizsgálóbíróval és Berger Mór dr. törvényszéki orvossal

elementek Vassnak alsóvárosi lakására, ahol már fölvehették vele a jegyzőkönyvet. A rendőrség áttette az ügyet a törvényszékhez, ahol előreláthatólag súlyos testisértés miatt indítják meg Feuer ellen a vizsgálatot, minthogy Vass sérülése bizonyára heteken keresztül gyógyul.

2025. 10. 06. 12:28:12 A

— **Vidéki előfizetőinket felkérjük, hogy hátralékos előfizetéseiket e hó 10-ig beküldeni sziveskedjenek, mert ellenesetben a kiadóhivatal kénytelen lesz a lap küldését beszüntetni.**

— **A román király Budapesten.** Károly román király Bécsből, a nyugati pályaudvar érintésével tegnap este 7 óra 50 perckor a keleti pályaudvarra érkezett. Fogadtatására megjelentek: Marguritescu Gretianu konzul, Bikesfzky ezredes, a 6. ezred parancsnoka, Máltás rendőrtanácsos, Pavlik rendőrfőfelügyelő, Kovács üzletvezető, Ofner és Lachnit felügyelők. Károly király kíséretében voltak: Mavrecordate ezredes, Corzeszko őrnagy, Exaren román katonai attasé neje. Ő felsége a királyi várótermében megvacsorált és 9 óra 15 perckor a predeáli gyorsvonattal elutazott.

— **Szüret.** A nagy természet lombját avarnak hullatja, vérét borba önti, hogy megváltsa véle a szomorú embereket. De mielőtt a feledés birodalmában az emlékezés siremlékét állítaná fel, a szüret képében még egyszer kitombolja magát az élet, a szunnyadó, de szunnyadásában is teremtő, kéjre sóvárgó élet, legragyogóbb színeit rakja fel ékűl az őszi rózsákra, mintha a pazar szinpompával még egyszer bizalmat akarna lehelni a haldokló mindenségbe. Hogy miért is nem ültetnek szőlőtökét az emberek sírjára? A legszebb siremlék ez a tüzes nedvet könyező remeke a faunának, mely évszázadokra megőrzi tüzességét a gyöngyöző borban. Talán sohasem is volt ős a világon és akkor fogant meg a nagy természet hangulatai között, mikor az első szüretet tartották. Az októberi hangulatokat tollal nem írja soha, talán a haldokló érzi át azokat, a mikor földi pályafutását úgy fejezi be, hogy mosolyogva bucsuzhat el szeretteitől. No de mit kesergünk, minek pengetünk szívhez szóló hurokat, mikor szüretről van beszéd. Ez a szó annyi vigaszt jelent, mint akár a lakodalom. Hegyenvölgyön lakodalom. Van azonban mégis ok a kesergésre: tudni a vigaszt a hegyalján s írni róla a redakció szürke falai között. Ezen el lehet keseredni.

— **Ki lesz a korelnök?** Budapest tudósítónk táviratozza: Az új képviselőház első ülését október hó 26-án délelőtt 10 órakor tartja. Már most élénken foglalkoztatja a pártklubokat az a kérdés, ki lesz a korelnök, a ki a Ház üléseit mindaddig vezeti, míg a megalakulás végmegy s az elnökválasztás megtörténik. A korelnökségre első sorban az öreg Madarász József volna hivatott, a ki már a legnehezebb időkben is közmegelegedésre töltötte be ezt a tiszteletet. Az öreg ur most megkötötte magát s kijelentette, hogy semmi körülmények közt nem lesz korelnök, még pedig közjogi okokból nem, mert ő a király elé nem vezeti fel a képviselőket. Janicsáry Sándor, az „aga“ sem lehet korelnök, azon egyszerű okból, mert nincs mandátuma. Ha tehát az öreg Madarász tovább is kuruckodik s nem enged az ő közjogi elveiből, a korelnöki tiszteletet Fabinyi Teofil volt igazságügyi miniszter tölti be, a ki Madarász után legidősebb tagja a Háznak.

— **Elmarad a város közgyűlése.** Szerdán, e hó 9-én kellett volna Aradváros törvényhatósá-

gának október havi közgyűlését megtartani. A szüretre való tekintettel azonban a közgyűlést szerdáról elhalasztják.

— **Kitüntetett rendőrtanácsos.** A m. kir. államrendőrség bünyügyi osztályának kitűnő vezetőjét, Farkas Lajos rendőrtanácsost jól kiérdemelt, szép kitüntetésben részesítette a király. A miniszteri osztálytanácsosi címet adományozta neki az új bünyvádi perrendtartás életbeléptetése körül szerzett érdemei elismeréséül.

— **Az angol király beteg.** Balmoralból jelentí egy távirat, hogy Edvárd király az utóbbi napokban nem vett részt a vadászatokban, de tegnap elhagyta a kastélyt. A király haja reumatikus ágyékfájdalom (lumbago) de a bajt nem tartják komolynak az orvosok. A királyi pár tegnap délután kikocsikázott. A király rosszullete majdnem egészen elmúlt. Azt a hírt, hogy Reid dr. a király orvosát, a király rosszullete miatt Balmoralba hívták, nem erősítik meg.

— **Czolgosz kivégzése.** Buffalóból jelentik, hogy Odell kormányzó elvetette Czolgosz-nak, az elnök gyilkosnak kérvényét. A kivégzés október 28-án lesz. A csikagói anarchisták lapjától megvonták a postai szállítás kedvezményét.

— **A novemberi előléptetések.** A közös hadügyminiszteriumban már elkészültek a novemberi előléptetések előmunkálatai. Az előléptetések általában kedvezőek az egész tisztikarra nézve, sőt egyes rangfokozatokban és államesportokban nagyon is kedvezőek. Tábornaggyá senkisé fog előlépni, mert a rendszeresített helyek ez idő szerint mind be vannak töltve. Az altábornagyi és vezérőrnagyi rangfokozatokban is nagyon kevés az üresedés, ha csak az utolsó órában sok nyugdíjazás nem lesz. A gyalogos és vadász csoportokban igen kedvező lesz az előléptetés az alezredesi, őrnagyi, századosi és főhadnagyi fokozatra aspiráló tisztikre nézve, mert a két honvédséghez igen sok tisztet helyeztek át s így a rendesnél jóval több hely van üresedésben. Hadnaggyá előreláthatólag minden olyan tisztihelyettest ki fognak nevezni, aki a múlt évben végezte a hadapródiskolát. A hadbírói és katonarvosai tisztikarban szintén nagyon sok lesz az előléptetés.

— **Zsidó ünnepek.** Zsidó polgártársaink ünnepeinek sorozata most ér véget a tóra örömnappal, mely vasárnap lesz. Ez örömnapon a templomokban mindenkit a tórához szólítanak, ami a legnagyobb tisztesség s történelmi annak örvendetes emlékeztetése, hogy Mózes őt könyvének a végét olvassák és az olvasást újból kezdik. A diszes tórákat zsolozsmák zengésében körülhordják a hívők közt, akik áhítatos imával fordulnak az eget Urához.

— **Házasság.** Ellmaurer Rudolf cs. és kir. tüzérfőhadnagy szerdán, e hó 9-én délelőtt 11 órakor esküszik hűséget Szallay Eszti ke kisasszonynak, Arad egyik legszebb leányának.

— **Párbaj választási tüntetés miatt.** Tegnap, pénteken délelőtt kardpárbaj volt Aradon Óry Aladár és Telbisz Béni aradi honvédfőhadnagy között. A párbajra összeszolalkozás adott okot, mely a két fél között a szerdai választási tüntetések alatt keletkezett. A párvialdában mind a két fél megsebesült. Óry Aladár mellén, Telbisz főhadnagy pedig az arcán. Óry a múlt hét hetekben vadászat közben kezét megsebesítette, de mert a sértő fél ő volt, a kardot mégis elfogadta. Telbisz Béni segédei voltak Salacz Iván és Reschofszy Pál főhadnagyk, Óry pedig Dániel Dezső és Schoór Lajos főmérnökök.

— **Tifusz a nagyváradi laktanyában.** A nagyváradi Ferencz József közshadseregbeli laktanyában veszedelmes betegség ütötte fel fejét:

a tifusz. A legénység közül az utóbbi időben betegedtek meg, kiket a csapatkórházban megvizsgálva, megdöbbenve konstatálták, hogy valamennyien tifuszbetegek. A megbetegedések száma rohamosan növekedett, úgy, hogy a betegség már járványszerű jelleget öltött. A parancsnokság erre szigorú vizsgálatot rendelt el, amely kiderítette, hogy a katonák megbetegedését a rossz és éretlen gyümölcs élvezete okozza, amit a laktanya környékén lévő kofák árulnak. Rögtön szigorú rendeletet adtak ki a legénységnek, hogy tartózkodják a gyümölcs élvezetétől, a parancsnokság pedig sürgős átiratban felkérte Rimler Károly polgármester-helyetteset, hogy a laktanyák környékén a gyümölcsárulást tiltsák el.

— **Meggyilkolt magánzó.** Az aradmegyei Csintye községben ma reggel holtan, megfojtva találták lakásán Petik Gergely magánzót. A meggyilkolt Petik jó módú ember volt, ezelőtt három évvel költözött Csintyére Gyuláról, hol földbirtokát 6400 koronaért adta el. Abból, hogy Petik értékpapirjait és készpénzét érintetlenül találták, azt következtetik, hogy a gyilkosság bosszu műve volt. Petiknek családja nem volt s Csintyén pénzkölcsönökkel kereskedett.

— **Egy államtitkár balesete.** Budapesti tudósítónk jelentí: Gränzenstein Béla pénzügyminiszteri államtitkár ma délelőtt az Eskü-téri hajóállomás előtt egy szőlőszemen megcsuszott, elesett és az arcán kisebb sérüléseket szenvedett. A baleset után kocsin sörház-utcai lakására vitette magát.

— **Telefon-vonalak.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a vármegyei törvényhatósági távbeszélő-hálózatba kapcsolják Sárvár, a Temes-vármegyében fekvő Buziás, Lippa, Temes-Rékas, Új-Arad és Vinga, továbbá a Torontál-vármegyei törvényhatósági távbeszélő-hálózatához tartozó Módos, Mokrin, és Zombolya telefon-központok a belföldi vároközi távbeszélő-fordalomba bevonassanak.

— **Választási epizód.** Makón, nem számítva a szocialisták pártját, két erős párt mérkőzött egymással. Az egyik a függetlenségi, a Justh Gyula, — a másik a gróf D'Orsay Olivér pártja. Egy lelkesedésében sokat ivott atyafi áll az elnök elé.

— Kire szavaz? — kérdi az elnök.

— Ő felségére — válaszolt a polgár.

A furcsa feleletre az egész bizottság elmosolyodott, az atyafi ezt látva, roppant zavarba jött s csak nagynehezen tudta kimagyarázni, hogy gróf D'Orsay Olivérre kíván szavazni.

Hát bizony igaza van, csak nagy ur egy gróf!

— **Karlista fölkelés.** Madridból táviratozzák: Megerősítik azt a hírt, hogy a karlisták fölkelésre készülnek. Barcelonában karlista kiáltványokat osztogattak.

— **Eljegyzések.** Az aradi anyakönyvi hivatalban a héten a következő párok jelentkeztek házasságra: Soldanu György zsigmondházi lakos és Suciú Perszida, Zsigmondháza. — Molnár András aradi vincellér és Hegyi Ilona Arad. — Barbu Péter fodrász és Bátor Milka Arad. — Máris Miklós aradi kisbirtokos és Dánczos Anna, Kurtics.

— **Papp Béla síratója.** Zimankós, fekete éjszakán, félévvel ezelőtt sírba fektettek a szatmári temető árkában egy halottat. Kőny nem mosta a rögtöt, csak az eső. Sebbel-lobbal, szinte lopva történt a dolog. Azóta messze elkerülte mindenki azt a sírt, legalább senki sem látott arra egy teremtetett lelket, még a temető őre sem. S mégis, csodák-csodája, mindig friss virág: ibolya, rózsza, kamélia virít az elátkozott síron. Ki teszi oda, senki sem tudja. A temető őre, éjjel-nappal leselkedett, hogy megoldja a titkot, de hiába törtéte magát. Az

egész várost izgatja a rejtély. Ki lehet a halott síratója, a mikor mindenki kitörölte szivéből az emlékezetét, még az is, a ki legközelebb állt hozzá? Ki lehet Papp Béla titokzatos gyászolója?

— **Megőrült színész.** Tomori (Falk) Jenő hosszú ideig statisztált a kolozsvári Nemzeti Színház színpadán. Rajongó vágy fogta el a színpad iránt, mint annyi sok más. Midőn Kóvi Ede szervezte a maga kis társulatát, nem tudott ellentmondani Tomori Jenő ama könyörgésének, hogy szerződtesse társulatához. Ez meg is történt. Tomori a felvételi vizsgát kiállotta a színészegyesület tanácsa előtt és járt városról-városra, a vándorló színészcsapattal. Érte vágyai tetőpontját, szerepeket kapott és volt része a mindennél édesebb, izgató tapsokban is. De igazgatója az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy Tomori elhanyagolja kötelességeit, sőt néha oly zavarosan viselkedett, hogy a kezdődő örültség színtomái mutatkoztak rajta. Utána járt a dolognak, s megtudta, hogy Tomori szerelmével üldözi a társulat egyik tagját és viselkedése arra vezethető vissza, hogy nem talált meghallgatásra. A fiatal ember néha kisebb botránnyokat is provokált, így tehát nem maradt hátra más, mint az ifjú Kolozsvárra hazaküldeni. Tomori néhány hete otthon is van. Eleinte nyugodtan viselkedett, de az utóbbi időben többször örülési roham lepte meg és legutóbb is egy nagy konyhakést kerített a kezei közé, melylyel leakarta gyilkolni az egész világot, mely útjába áll szerelmének. A szerencsétlen hozzátartozói még tudták kicsavarni kezéből a kést, de jelentést tettek a rendőrségnél és intézkedtek aziránt, hogy Tomori valamely fővárosi elmeegógyintézetben nyerjen elhelyezést.

— **Egy új kolostor-affér.** Hamburgból távirják, hogy Rosenranch gazdag zsidó kereskedő 22 éves leánya megszökött egy Daricki nevű számvevő altiszttel. A leányt szülei hosszas keresés után megtalálták a lemergi apácák kolostorában. Az apa a fejedelménytől követelte a leány kiadását. A leány azonban vonakodik a szülei házába visszatérni s ki akar keresztelekenni. Rosenranch a hatóság közbenjárását kéri leánya kiadására.

— **Betörés a Batthyányi-utcában.** Vajda Lajos földbírókosnak Batthyányi-utcai lakásába, míg Vajda családjával birtokán tartózkodott, ismeretlen tettesek betörték s onnan ruhaneműeket, evészközöket s egyéb értéktárgyakat loptak el. A rendőrség nyomozza a tolvajokat, az ellopott ruhák egy részét azonban már megtalálták.

— **Az ártatlan.** A városban szájról-szájra jár most ez az aktuális anekdota. Egy hivatalnok megroggalt vagyoni állapotára való tekintettel egy havi szabadságot kért s elment gyógyulást keresni a házasságközvetítőhöz. A komoly ügynök felütötte a nagykönyvet és szolt eképpen:

— Sch. Paula kisasszony, lakik B-ben, husz esztendő, széke, atyja fűszerkereskedő, hozomány tizenégyezer forint. Tetszik?

— Hogyne. Csakhogy miért jönne hozzám egy gazdag leány?

Azzal ne törődjék.

— Valami hübnere lesz a dolognak, kérek meg-gondolásra időt.

A napidijas elutazott B. városba s mindenfelé kérdezősködött Paula kisasszonyról. Csak jót hallott róla. Végre elment a fűszerkereskedő konkurrenséhez.

— Hja, kedves uram, — szolt hozzá a kereskedő — én nem tudok róla semmit, de menjen el a huszárkaszárnyába, majd a tiszt urak beszélnek róla.

A hivatalnok nem ment a kaszárnyába, megnyugtatta tért vissza; elvégre a konkurrens rágalma nem számít. Beállított újra a házasságközvetítőhöz:

— Elveszem a leányt.

— Nagyon helyes, gratulálok.

— Most már nem lépek vissza, — de legyenszives megmondani, miért adják szegény em-

berhez ezt a gazdag leányt. Mégis csak van egy kis hibája?

— Esküszöm, hogy ártatlan. Olyan, mint Dreyfus: az egész világ tudja, hogy ártatlan, csak néhány katonatiszt vonja kétségbe.

— **Színésznők párbaja.** A londoni színészkörök érdekes eset tartja izgalomban. Két előkelő színésznő fog a legközelebb vitörrel párbajt vívni. Az ok nem valami színházi ügy, hanem az első vivői cím elnyerése. Londonban ugyanis nagy divat most a nők vívása s a két színésznő a legjobb vivőknek van elismerve. Ők maguk összeveszttek a felett, hogy ki a jobbik, s ezt a kérdést most hegyes tőrrel akarják elintézni.

— **Goldmann Emma — orosz kém.** Egy new-yorki lap azzal az érdekes hírrel lepi meg olvasóit, hogy Goldmann Emmát, a legutóbb oly sokat emlegetett anarkista nőt orosz kémnek nyilvánítja. A lap szerint Goldmann Emma az orosz kormánytól rendes fizetést huz s a konzullal állandó levelezésben van. Ő fedezte volna fel az orosz cár ellen készülő anarkista merényletet is. Goldmann Emma a hírt rágalomnak nyilvánítja, melynek szerinte csak az a célja, hogy őt elvtársai előtt rokonszenvetlenné tegye.

— **A buskomorság áldozata.** Kigyó István, makói lakosnak meghalt a felesége s azóta nem tudott megküzdeni fájalmával. Egyre busult, szomorkodott, míg nem tegnap reggel fiai a kamrában felakasztva találták. Minden kétséget kizárólag a buskomorság vitte a halálba.

— **Egy örült leány merénylete.** Szigetváron ma Kollár Rózsa cselédleány örülési rohamában merényletet követett el asszonya, Zucsek Frigyes vasuti hivatalnok felesége ellen. A cselédnek vigyázatlansága következtében meggyuladt a haja és asszonya, a nagyobb szerencsétlenségnek elejét vegye, tőből levágta a leány égő haját. Erre a cseléd ollóval megtámadta és súlyosan megsebesítette asszonyát. A leányt megfigyelés végett a kórházba szállították, ahol fölakasztotta magát, de idejében levágták. A mikor magához tért, dühöngeni kezdett úgy, hogy csak öt ember tudta lefogni.

— **Nemzetközi szépségverseny.** Párisban nagyban készülődnek már a közelgő farsangra, a melynek egyik kiemelkedő pontja lesz a nemzetközi női szépségverseny. A *Le Journal* adja az első díjat 10.000 franc értékben. A lap felhívja a német, osztrák, magyar, görög, olasz, spanyol, angol, amerikai, szóval az egész világ sajtóját, hogy a versenynek propagandát csináljanak.

— **Automobil a templomban.** Bridgeportban a napokban éppen istentisztelet alatt a templom villamos világítása felmondta a szolgálatot. A hívők így módon sötétben maradtak s éppen távozni igyekeztek, a midőn a hívők között időző egyik automobilistának kitűnő gondolata támadt. A templom udvarban levő automobiljét az ablak mellé toltta, a villamos világítás fővezetékét összekötötte az automobiljének hatalmas akkumulátor batteriájával. Pár perc múlva világosság volt a templomban s a megzavart istentiszteletet így módon rövidesen folytatták.

— **A legelfajultabb nép.** Egy érdekes cikk jelent meg egy párisi lapban. Radailac márki írta a föld legelfajultabb népéről. Ez a nép a Széri-földön él, amely Mexikótól északnyugatra a kaliforniai öböl partján terül el ezeröttszáz négyszög mértföld nagyságban. Ha áros ez a föld Mexikó egyik tartományával, Szonoraival. A férfiak rendkívül nagyok, olyik harmadfél méter magas; a nők átlagos nagysága 1.72 méter. A szériek vadászatból és halászatból élnek. Ha nincs hal és vad, akkor éheznek, azért aztán, ha élelemhez jutnak, annyit elfogyasztanak, hogy mozogni is alig bírnak. Megesznek minden állatot: tengeri madarat, kigyót, baglyot, teknősbékát. A húst nyersen eszik meg. A teknősbéka csontjából háziesszéköt csinálnak, pajzsából bölcstöt, uszóhátyájából szandálszijjat. A legények roppant gyorsfutók s a szarvast is

bekerítik és elfogják. A még vergődő állatot kézzel és foggal szétépik, verét kiszívják s husát nyersen fölfalják. A szériek ügyes lótolvajok. Ha a szomszédos provinciákból véletlen egy ló téved a Széri-földre, megfogják, eltörlik a nyakacsigolyáját. A férfiak és a nők csak kötényt viselnek, karjuk, lábszáruk és mellük meztelen. A férfiaknak több feleségük van.

— **Leégett község.** Kassáról táviratozzák: Radecz abaujornai virágzó községben tegnap tűz támadt, a mely a szélben tova terjedt s a község kétharmad része leégett. Rakovszky alispántól sürgős segínyt kértek. A kár több, mint 200,000 korona.

— **Egy képes levelezőlap ára: 184 márka.** Egy nagyon elvirágzott, de azért még mindig hódítani vágyó urhölgy Zürichben volt a képes levelezőlap címzettje, a kártya képes felén pedig a címzett karikatúrája felett ez állott: kitarazott vén masina; alatta pedig ez: szegyd magad, vén csörgökigyó. Az éltés hölgy szenvedélyes dühvel kezdte tanulmányozni a kézzel írottakat s nem sok idő múltán tisztában volt vele, hogy ki az, a ki annyi szeretettel emlékezett meg róla. A vádlott nem volt más, mint az éltés hölgy előbbi szabónője, a ki esztendőkn keresztül tűrte a vén kokett szekaturáit és végül, minthogy a nagyigényű urnó mégis elpártolt tőle, így juttatta kifejezésre sokáig visszafojtott bosszuerzetét. Fel levén fedezve a névtelen levelezőt, megindult a pereskedés becsületsértés címén és megkezdődött a bizonyítás. Az írásszakértők terhelő véleményének sulya alatt a vádlott bevallotta végül, hogy a maliciának szerzője ő. Nagy huzavona után a törvényszék most hozta meg az ítéletet és 24 márka pénzbüntetésen felül 160 márka perköltségben marasztalta el a képes levelezőlap anonimását.

— **Meggyilkolt biztosítási ügynök.** Klein Sándor biztosítási ügynököt ma este a kolozsvári határban fején nagy sebbel, halva találták. Kiletét a zsebeiben talált levelekből állapították meg. Minden jel oda mutat, hogy a szerencsétlen embert meggyilkolták.

— **Milliomos tolvaj.** Riisky petroleumgyáros Bakuban nem elégedett meg két millió rubelre becsülhető vagyonával, hanem lopással akarta még inkább fölszaporítani, ami máris több volt az elégnél. Titkos csöveket vezetett át a szomszédos petroleum-medencékbe és így szivattyuzta át a saját helyiségeibe konkurrensének petroleumát. Most hogy a turpisságra rájöttek, megindították a vizsgálatot és Riisky vizsgálati fogságba helyezték. Ezt a szégyent a tolvaj milliomos annyira szívére vette, hogy ahhoz a biztos módhoz folyamodott, mely mindenütt véget vet a vizsgálati fogságnak: agyonlötötte magát.

Riiskyre csakugyan ráillik az a jellemzés, melyet Jókai azokra alkalmaz, akik nagy vagyon mellett is szerencsétlenek maradnak, hogy szegény gazdagok.

— **Ellopott bérkocsi.** Helm János bécsi bérkocsi tulajdonos, tegnap este haza tért kocsi-jával. A lovakat kifogta a kocsi-ból, s azt az udvaron hagyta egy nyitott szinben. Rövid idő múlva egy eddig ismeretlen egyén bement az udvarba, onnan a kocsit kihuzta az utcán levő két lovát aoba befogta s elhajtott. A tolvajnak azóta nyoma veszett.

— **Gyónás és párbaj.** Grácból kerül hozzánk a következő érdekes hír: Egy volt katonatiszt nősilni akarván, egy nappal az esküvő előtt gyónni ment, hogy a szertartási szabályok által megkövetelt gyónócédulot beszerezze és másnap, az áldozás előtt bemutatthassa. A gyónató lelkész többek közt azt a kérdést is fölvetette, hogy volt-e párbaja az egykori katonatisztnek. Az igenlő válasz hallatára kijelentette a szigorú pap, hogy megtagadja a bünöktől való feloldozást. Képzeltető a völégény zavara, aki ezáltal elodázva látta az egybekelés határidejét és elterelni iparkodott a lelkészt merev álláspontjáról. Az utóbbi megígérte, hogy a püspöki irodával rögtön meg fogja beszélni az ügyet és a felsőbb elhatározást egy óra lefolyása után közölni fogja a völégénnyel. Egy óra múltával csakugyan közölte a pap az egyházi felsőbbség elhatározását, nevezetesen azt, hogy a gyónó fiatalember kösse le becsületszavát és foglalja írásba azt az ígérletét, hogy ezentul sem párbajt vívni, sem párbajnál se-

gédkezni nem fog. Mikor pedig a fiatalember ezt az ajánlatot a legridegebben és a leghatározottabban visszautasította, akkor — és ez a sajátságos az esetben — kiadták neki a szükséges gyónócédulát.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **A sok cipő.** Egy párisi újságíró kedves párbeszédet lesett el az egyik képtárban. Egy anya — nyilván falusi asszony — kis leánykájával Gerome egyik képe előtt áll, a melynek ez a címe: *A mecset bejáratánál.* A kicsike hosszan nézegeti a keleti ruhába öltözött mecset-őrt, aki ott ült az ajtóban egész sereg cipő előtt, amelyet az ájtatos hívők kívül hagytak, miután a szent helyre csak saru nélkül léphetnek be. Nézegeti és végül kitor belőle a kíváncsiság. Megkérdezi az anyját:

— Mama, miért olyan haragos ennek a bácsinak az arca?

— Ez kicsikém, szolgálja ebben a fogadóban és ezt a sok cipőt itt, mind ki kell subickolnia. Gondolhatod, hogy ehhez nem vághat jó képet.

— **Idegenek különös figyelmébe ajánljuk** Porter Vilmos koronás áruházat Aradon, az Andrássy-uton a Központi szálloda épületében. Sok minben egyben kívül, a legszebb aradi emléktárgyak rendkívül dus változatosságban és hallatlan olcsó árak mellett kaphatók.

— **T. Üzletfeleink szíves tudomására** hozzuk, hogy *Rendőse* Nandor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — A nagyérdemű közönség b. figyelmébe** ajánljuk a helybeli szolid és törekvő Czigelbrier Győző vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű szerszámok bevásárlása céljából.

— **x — Budapest főváros elsőrangú szállodája** az *Angol királynő szálló* (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánljuk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Edg* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

Az örült katona merénylete.

(A székesfejérvári róm-észt.)

Arad, október 5.

Már jelentettük, hogy *Székesfejérvárott* egy őrhőngő katona merényletet követett el a főhadnagya ellen. Az esetről ma a következő részleteket írják:

Tieger József, a 69. ezred dobosa a harmadik évét szolgálta az ezred tizedik századában. Garázda, verekedő természete miatt már sok büntetése volt. Végre főlebbvalói Budapestre küldték elmebeli állapotának megfigyelése végett. A budapesti helyőrségi kórházból, a hol hosszabb időt töltött, mint teljesen ép elméjűt bocsájtották vissza századához. Október 1-én *Tieger József* századával Bodajkra ment a választásra, a honnan tegnap délután érkezett haza. Utközben Keresztesen pihenő volt s ott ivott ugyan *Tieger*, de nem annyit, hogy megárhatható volna neki. Mikor beértek a kaszárnyába, *Tieger* énekelve ment fel a lépcsőn, a miért egy szakaszvezető leszolta.

— Ki parancsol egy öreg bakának? Tehetek amit akarok, — felelte dühösen.

Aztán bement szobájába, a hol hatodmagával volt. Az ágya alatt idegen ládát vett észre, a mit oda dobott a szoba közepére. Széles kardját kirántotta, s hadonázva mindenkit leütéssel fenyegetett. A nagy zürzavarban észre sem vették, hogy három bajtársának fegyverét öt-öt golyóra megtöltötte, s hogy az előtte levő asztalon vagy száz darab töltés hever. Kardjával *Gotthárd István* közlegény kezét megsebezte. A mikor látták, hogy nem lehet megfés-

kezni a dühöngő katonát, ki már akkor a puskával hadonászott, kirohantak a szobából. *Tieger utánuk lött.* A golyó egy katona lábszárát surolta. A lövés zajára az ügyeletes tiszt, *Kövért* tiszthelyettes sietett elő, bement a dühöngőhöz s felszólította, hogy adja meg magát.

— Ki innen, mert lövök! — kiáltott a bősüzt baka.

Erre a tiszthelyettes elkapta a dühöngő legény fenyverét, a ki nem ellenkezett, hanem nyomban egy másik után nyult. Végre a tiszthelyettes belátva, hogy nem boldogul vele, hirtelen ugrással kimenekült a szobából. Egy katona bedugta fejét az ablakon, de *Tieger* rálőtt. A golyó nem tett kárt senkiben. *Giffing Vilmos* főhadnagyt, a ki akkor érkezett a kaszárnyába, figyelmeztették, hogy ne menjen közel a szobához. A főhadnagyt azonban kirántotta magát társai kezéből, a kik vissza akarták tartani s az ajtó küszöbére lépett. A következő pillanatban *lövés dördült el s a főhadnagyt összeesett.*

— Szent Isten, eltalált — mondta.

Társai hozzá siettek s bevitték az inspekciós-szobába. A lövés ereje olyan nagy volt, hogy a golyó először a 15 centiméter vastag ajtóráját keresztülfurta, aztán *Giffing* bal mellének felső részén bement és rézsutos irányban a hátán jött ki, majd a kaszárnya tulsó oldalának falában megakadt. *Giffinget* a kaszárnyában időző *Weisskopf* és *Neumann* ezredorvosok bekötötték, majd megérkeztek a mentők *Birbauer* dr. városi főorvossal és *Gerber* dr.-ral, a kik a főhadnagyt a bátyja lakására szállították.

Ezalatt a kaszárnyában azon fáradoztak, hogyan lehetne a merénylőt lefegyverezni. *Mányai István* tizedes a szemben lévő ablakból akart rálőni a merénylőre, a ki akkor már fegyverrel a kezében megjelent a folyosón. Mintegy tíz lépésnyire állt *Tieger*től, a ki a neszre megfordult s fegyverét fölemelve *Mányai* a célzott. A tizedes gyorsabb volt, hirtelen lött s *Tieger* nyakon találta. A merénylő összeesett. Társai hozzá rohantak s meg akarták lincselni, de az őrség kiszabadította kezükből s beszállították a csapatkórházba. Sebe súlyos, de nem okvetetlen halálos.

Lyro Emil ulánus-ezredes, állomásparancsnok maga is megjelent a kaszárnyában és jelentést tett a hadügyminiszternek s a hadtestparancsnokságnak. *Giffing Vilmos* állapota lényegesen javult. *Récsey* budapesti orvostanár megvizsgálta és konstataálta, hogy a seb csatornája harminckét centiméter.

MULATSÁGOK.

(=) **A védegyelet mulatsága.** Az aradi munkás-védegyelet e hó 19-én mulatságot rendez könyvtára javára a waggongyári káptalan helyiségben. A mulatságot megelőzi a waggongyári dalkör éneke *Szilágyi Gyula* karnagy vezetésével. A mulatság rendezésére kiküldöttek *Tumó Lajos* elnöklete alatt egy bizottságot, melynek tagjai *Wittenberger Ármán*, *Géhl Károly* és *Czobor Ottó*. Ezután elhatározták, hogy *Szikora Zoltán* fővárosi hírlapíró, a védegyelet titkárával felkéri egy felolvasás megtartására. *Szikora* már két ízben tartott az aradi munkásoknak előadást, mindannyiszor igen megtetszett a vonzó és érdekes előadása. A waggongyári dalkör, mely ez időszert Arad egyik legjobb dalárdája, ujonnan betanult darabokat ad elő. A mulatság belépő díja igen csekély. Személy-jegy 60 fillér, család-jegy 1 kor. 20 fillér.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Hadnagy és báróné pöre.** Erdekes rágalmazási pörben mondott döntő ítéletet a napokban a legfelsőbb ítélőszék. *Magyary Dezső* volt szegedi utászhadnagy annak idején rágalmazási vádat emelt báró *Tercei* Ágostonné volt aradi lakosnő ellen a szegedi törvényszéknél. Ennek a pörnek a következő előzménye volt: *Magyary Dezső* hadnagy még két év előtt bérbe vett a bárónénél egy három szobás butorozott lakást. A bárónő — mint állította — azon feltétellel adta bérbe a hadnagynak a lakását, hogy mindaddig benne lakik, amíg Szegeden állomásozik és ha elmenne, más lakót biztosít maga helyett. Mikor aztán a hadnagy ur a lakást el akarta hagyni, a bárónő azt állította, hogy a hadnagy a becsületszavát megszegte. Ez képezte a rágalmazási pör tárgyát, melyet a hadnagy indított a bárónő ellen. Most a kuria a bárónőt a vád alól felmentette, azon indoklással, hogy a bárónőnek azon kijelentése, hogy a hadnagy megszegte a szavát, nem képez büntetendő cselekményt.

§ **Megrágalmazott élelmezési járulok.** A budapesti csász. és kir. katonai élelmezési raktár egyik munkása a múlt év végén zárt levélben azzal vádolta meg *Ducklaner Gyula* csász. és kir. élelmezési járulnokot, aki a munkások felfogadásával és ellenőrzésével volt megbízva, hogy hivatali állását önző célokra használja fel, amennyiben kedvesével, egy mosónő leányával összejárva, csak azon munkásokat fogadta fel, akik kedvesének pénzt adnak, s rögtön elbocsátja mindazon munkásokat, akik nem adnak ajándékot a leánynak. Ezen feljelentésre a hadtestparancsnokság vizsgálatot indított s utasította *Ducklanert*, hogy tegye meg a bűnvádi feljelentést *Kovács Gyula* munkás ellen, aki a levelet írta. A budapesti büntető járásbíró előtt *Kovács Gyula* megkérdte ugyan a vádoltság bizonyítását, csak hogy kevés, mondhatni minden siker nélkül, miért is a büntető járásbíró elítélte *Kovács Gyulát* becsületsértés vétségéért 40 korona pénzbüntetésre. A rágalmazást azért nem látta a tárgyaló albiró fenforogni, mert a vádlott zárt levélben tett feljelentését s így a rágalmazás vétségéhez megkívánt nyilvánosság nem fordult fenn. *Ducklaner* a járásbírói ítélet ellen a törvényszékhez felebbezett. A felebbezési tanács ma döntött *Gajzágó* táblai bíró elnöklete és dr. *Soós Kálmán* bíró előadása alapján ezen ügyben. A törvényszék a vádlottra elsőfokulag kimért ítéletnek minősítését megváltoztatta s *Kovács Gyulát* a rágalmazás vétségében mondotta ki bűnösnek, de a járásbíró által kirótt büntetést, a 40 korona pénzbüntetést helybenhagyta.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	6.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délután	11.31
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszló reggel	6.50
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszló délután	2.04	Radnáról délután	2.30
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.00
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.50
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat delelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felé:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	6.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felé:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesről szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

REGENY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Irtá: **Theuriet André.** [13]

(Folytatás.)

IV.

A reggeli után Étienne álmatlanul töltött éjszakáját, s a reggeli sétát hozta fel ürügyül, hogy szobájába vonulhasson vissza. Felöltöz-köve vetette magát ágyára, s szerette volna, ha valami meghatározatlan könnyebbülés löpődött volna be szenderébe, s megszábadította volna attól a gyüleletes gondolattól, mely két óra óta marcangoló agyát. Egy óra múlva egészen elszenderült, de szelleme jobban meg volt rázkódva, hogy sem álma sokáig csendes lett volna. A fiatal ember észrevétlenül félig felnyitá szemét. A betett ablaktáblák hasadékaiban keresztül a nap két aranyvonalat rajzolt a szőnyeg barna alapjára, a kertből a rovarok zümögése, a távoiból pedig időnként egy kovács üllőjének csattogása hallatszott; az első benyomás, mit érzett, az volt, hogy szívét valam nyomja; a majorosra való visszaemlékezés hirtelen megragadta agyát, s azt a gondolatot ébresztte fel benne, mely reggel óta eltöltötte: — Lehetséges, hogy atyja becsstelen ember volna?

Étienne gyermekkorától fogva Mangars iránti tiszteletben s csodálatban nőtt fel. Az anyja nem alacsonyította be az atya tekintélyét az által, hogy vele a gyermek előtt ellenkezett, sőt inkább nagyította. Így mintegy hősiességét alkotott magának Simon Mangarsról, ki esze és akarata által gazdagodott meg. Mikor Étienne bonne-jával a földeken sétált, sorba mutatták neki a szántóföldeket, a virágzó réteket, a gyümölcsöt pirosító kerteket s mondták:

— Mindez atyádé, ő szerezte. — Azzal az eszmével növekedett fel, hogy a ház jóléte atyja munkájának köszönhető, s Mangars semmit sem kímélt, a mivel czen róla táplált magas véleményét növelhesse. A szolgák reszketek az ur előtt, akarata sohasem találkozott ellenszegüléssel, legkisebb állítását megdöntetlen igazság gyanánt tekintették. Később, mikor Étienne Poiriersbe, majd Párisba küldték tanulmányainak folytatására, kevesebbet tartózkodott Saint-Clémentinben, semhogy meggyőződhetett volna arról, hogy Simon Mangars mennyire megrója a közvélemény. Rá nézve atya mindig a büntelen ember, a gazdag és értelmes bankár volt, kit zsenge gyermekkorától kezdve csodálni és tisztelni tanult. Legföljebb csak azt merre elgondolni, hogy Mangars nagyon pozitív, s hogy a gazdagság, ennek elnyerése iránti táplált vágy folytán mindent megvetett, melynek nem tisztán anyagi érdekekhez volt köze; s e hiányos nevelést annak róttá föl, hogy ez már az olyan életnek, hol mindent küzdve-harcolva kellett megszerezni munkás szükségletéhez tartozik. Mindenekfelett azonban Mangars nagy eszű, köztiszteletben álló, s hajthatatlan becsületességű volt, s fia szeméi előtt egészen megőrizte jó hírnevét.

A la fénicardiéri majoros szemrehányásai ütöttek rést először a gyermeki csodálaton, s ez ütés ép oly kíméletlen, mint váratlan volt. Az öreg Jacquet szavai fájdalmasan csendültek meg füleiben. „Százával vannak már kikeletünkre juttatott!” S atyja semmit sem felelt vissza. — Mi igaz volt e vádban? A jólet, melyben gyermekéje óta élt, összerakott sorsjaival igazságtalanságot képezett a szegény ördögökkel szemben? A majorságok, mezők, rétek, a megye minden részében elszórva oly nyereszkedés eredménye volt, mint milyet a la fénicardiéri majoros sorolt elő? . . . A gyanu rettenes volt, s Étienne érzé, hogy addig nem lesz nyugta életének, míg ezt föl nem deríti.

Kitől kérjen felvilágosítást? Atyjától? Erre gondolni sem lehetett. A legelső szónál a bankár hallgatást parancsolt volna fiának. A mi Mangarsné illeti, ő is, mint Étienne, teljesen meg volt győződve a család fejének tiszta becsületességében, s a fiatal ember habozta őt e meggyőződésében megingatni. Már az is elég volt, hogy a gyanu az ő lelkébe magát befészkelte, s egészen zavarba hozta. — S mégis meg kellett tudnia, lehetetlen volt az aggály e nehéz követ tovább viselni keblében!

Célestin lakadalmának néhány kellemetlen jelenetét idéző vissza emlékezetébe, hogy e fájdalomstalanlyan megoldhassa. Visszaemlékezett asztali szomszédjainak gyanakodó arcára, s hogy mily hirtelen félbenhagyták a társalgást ha ő is bele akart szólni; visszaemlékezett hogy mily tolvajpillantást váltottak a parasztok, mintha egymást a Mangars, fiu jelenlétére akarták volna figyelmeztetni. Öszehasonlította Desroches Teréz éreztetett idegenkedésének egyes jeleit, s a megalázás fájdalmas érzetével kérdezte önmagától, hogy a fiatal leány nem tud-e azon mendemondákról, melyekre Jacquet majoros célzott.

A breullieknek bizonyára kellett valamit tudniok, s magának Célestinnek is, dacára Mangars iránt mutatott tiszteletének, tudomással kellett bírnia a rágalmakról, miket Mangarsra szórtak. — Mivel ezek csak rágalmak voltak, Étienne reménylél, s várva várta, hogy a bankár meg fogja cáfolni. Hirtelen az az eszme merült fel Étienne agyában, hogy Célestinél fog puhatolozni s komoly vallatás alá fogja venni, s hogy ezt még ugyanazon nap meg fogja kezdeni. Felkelt, s az órára tekintett. — Három óra. — A lakodalomnak még azon nap este is kellett tartani Braulben, s így még volt ideje oda visszatérni. Fejét egy hideg vízzel telt edényben megmosta, ruházatát rendbe hozta, s miután anyjának azt mondá, hogy mint vőfélynék, azt hiszi, elejétől végig ott kell lenni a lakodalomnál, azon időtáiban, mikor a nap heve csökkenni kezdett, La Fuie felé indult.

Fájdalmas érzettel tette meg ismét azt az utat, melyen reggel oly vigan haladt. Oly lassan ment, hogy a saint-savoili óra nyolcat ütött, mikor a breull dombhoz ért. A nap leáldozott, s a gesztenyefák sűrű lombjait bearnyozta. La Fuie ablakai vörös fényben ragyogtak. Felnyitotta a nagy kaput, s elcsodálkozott, hogy a reggel még oly lármás és népes tanyán oly csend uralkodott. A nagy szoba üres volt, de a hosszú asztal még kihuzva állt, s Bardinné egy szolgálóval együtt az asztali edény lerakogatásával volt elfoglalva.

— On itt egyedül, Mangars ur! kiáltott fel Bardinné, mikor Étienne észrevette Célestin, már szinte nem is várta. Lányunkkal s az egész fiatalsággal együtt rákászni ment a petakba, mely charente-i rétvünk mellett folyik, s meghagyta, s hogy mihelyest ön megérkezik, azonnal odaküldjük, . . . Majd utba igazitom.

Néhány percig a gyümölcsösök közt vezetete, azután a domb alján kanyargó ösvényre mutatott:

— Lassa, csak azon a *vágáson* menjen, az egyenesen a rétre vezet. . . A mieinket a víz szélén fogja találni.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Október 6. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Rózsafüzér. — Protestáns naptár: Rózsafüzér. — Izraelita naptár: Simchát tora. — Görög-keleti naptár (szeptember 28.): Iván. — A nap két 5 óra 51 perckor, nyugszik 5 óra 11 perckor. — A hold két délelőtt, nyugszik 2 óra 6 perckor. — Október 7. Hétfő. Róm. kath. naptár: Agost. — Protestáns naptár: Agost. — Görög-keleti naptár (szeptember 24.): Tekla. — A nap két 5 óra 52 perckor, nyugszik 5 óra 9 perckor. — A hold két 0 óra 28 perckor, nyugszik 2 óra 38 perckor. — Időjárás. Légnomás reggel 7 órakor 762.7 milliméter, délután 3 órakor 760.2 milliméter. — Hőmérsék reg-

gel 7 órakor 6 + 12.8, délután 2 órakor 6 + 22.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor D. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, északon, nyugaton elvélve csapadékok.

Szabadságsarol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége mellett ülés-terem.

Október 13. A II-ik kerületi fillér-asztaltársaság rendkívüli közgyűlése délután 2 órakor.

Október 26—27. Lóverseny Aradon.

IDEGENEK ARADON.

— Október 5. —

Központi szálloda. Dr. Nasits József hivatalnok Bécs. — Menking Frigyes igazgató Brád. — Pajor Armin utazó Budapest. — Méhes Gáspár gazdatiszt Székudvar. — Stigler Gyula utazó Budapest. — Zerkovitz Rudolf gépész mérnök Rózsahegy. — Sófoki Illyés Andor földbirtokos Székes. — Warga László akadémiai joghallgató Budapest. — Nadory Vilmos egyetemi hallgató Budapest. — Fridman Lajos kereskedő Nagylak. — Ausländer kereskedő Szeged. — Ellmaurer Julia Teplitz Csehország. — Csverdeky Andor mérnök Debrecen.

Nádor szálloda. Kramer N. földbirtokos Elek. — Ösv. Talmi Gyuláné magánzónó Budapest. — Kádas Mihály birtokos Mezőkovácsháza. — Dr. Renih János orvos Bogáros. — Dr. Turkány György-né Békésgyula. — Engel M. Borosjenő. — Mózer István tüzérőrmester Nagyvárad.

Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi október hó 6-án:

Bérlatszűnet.

Bérlatszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árkakkal:

Ócska brigadéros.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irtá: Feld Mátyás. Zenéjét összeállította: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

Ocska László Polgár S.	Kötél Miska . Várady M.
Ocska Sándor Réti István.	Trombitás . . . Kiss J.
Rákóczi Armin Giréth K.	Szikviz Emőd László Gy.
Róka Menyhért Nemes S.	Helén . . . . . Komlósy I.
Nyúl Pál . . . Boda Ferenc.	Gabriella . . . Rónai Rózi.
Talicska Miso Mezei Péter.	Vilma . . . . . Garai Ilona.
Fiber . . . . . Bács Károly.	Január Mórné Kalocsa R.
Dill, leánya . Felhő Rózi.	Dunna Ilona . Tolnainé.
Január Mór . Fenyéri Mór.	Torkos Muki Nagy Pál.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérlét 6. ss.

Páros.

Este 7 órakor, rendez árkakkal:

A szigetvári vértanúk.

Történeli színmű első felvonása.

SZEMÉLYEK:

Zrinyi Miklós Fenyéri Mór.	Csáky . . . . . Bács Károly.
Juranics . . . László Gy.	Patassics . . . Palócai Pál.
Mária . . . . . Menszáros M.	Istvánffy . . . Nemes S.
Anna . . . . . Angyal Ilka.	Serénk . . . . . Mezei Péter.
Szeilm . . . . . Arkossy V.	Bajoni . . . . . Réti István.

EZT KÖVETI:

A cigánybáró.

Operette második felvonása.

S Z E M É L Y K K:

Zeupán . . . . . Polgár S.	Szaffi . . . . . Mányai A.
Arzena . . . . . Felhő Rózi.	Barinkai . . . Boda F.
Mirabella . . . Szabóné.	Gábor diák . . Arkossy V.
Ottokár, fia . Nemes S.	Minna . . . . . Gajda Ilona.
Gróf Carnero Réti István.	Pista . . . . . Marosi S.
Czilpra . . . . . Tolnainé.	Julcsa . . . . . Billik Emma.

Kezdete 7 órakor.

Gaál Lipót

Létszámosság

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

Alapított 1860-ban.

Szemüvegek, orrosiptetők, forgástelek, finom acsél, nickel tekenősbéka-csont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karatos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag esiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Javítások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos áron eszközölktenek.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: színházi és tábori látesüvegek, nagyító-üvegek (mikroszkop), hőmérők és légsúlymérők (Aneroid barometer), tázmérők orvosok számára, stereoskopek, pantoskopekból. Nagy választék stereoskop képekből. Az orvos által előírt szemüvegek és orrosiptetők pontos méret után készítenek.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— Fizetésektelenség. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Reichl Ignác, Zágráb. — Schreier Izrael, Drohobyc. — Vallmond Mór, Győr. — Dresdner és Buchbinder, bej. cég Krakó.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 5.

Déltőzsde. Buzakinlát mérsékelt, vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 40.000 métermázsra került forgalomba. 2 1/2—5 fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanevek kedvezőbbek, zab szilárd. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.82—7.83
Buza 1902. áprilisa	8.22—8.23
Rozs októberre	6.86—6.87
Rozs 1902. áprilisa	7.04—7.05
Zab októberre	6.85—6.86
Zab 1902. áprilisa	7.15—7.17
Tengeri szeptemberre	5.08—5.10
Tengeri 1902. májusra	5.07—5.08

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.84—7.85
Buza 1902. áprilisa	8.24—8.25
Rozs októberre	6.86—6.87
Rozs 1902. áprilisa	7.05—7.06
Zab októberre	6.86—6.87
Zab 1902. áprilisa	7.16—7.17
Tengeri szeptemberre	5.06—5.07
Tengeri 1902. májusra	5.06—5.07

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	615.25
Magyar hitelrészvény	622.50
Leszámítolóbank részvény	405.—
Rima-Murányi vasút részvény	411.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	621.50
Közuti vasút	555.—
Városi villamos vasút részvény	279.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 91—92 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 90—92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 90—92 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon fe.üli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.

Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.

Szerioi: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 90—91 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 89—90 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 89—90 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokásos levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4/0 vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) súlya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Október 2. napján volt készlet 45,269 darab, október 3. napján felhajtott 257 darab, október 3. napján elszállított 716 darab, október 4. napján maradt készletben 44,810 darab. Uzlet: Csöndes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, október 5.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.30
Magyar koronajárdék 40/0	92.55
Magyar arany 41/20/0	121.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.25
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.85
Borvát-sziavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyerevényországi kölcson	175.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcson	143.—
Osztrák papírjárdék	98.30
Osztrák járdék ezüst	98.20
Osztrák járdék arany	118.90
Koronajárdék	95.10
1866-iki államsorsjegyek	138.50
Osztrák magyar bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbank részvény	625.50
Osztrák hitelbank részvény	615.—
Osztrák-magyar államvasút	621.—
30 frankos arany (Napoleonador)	19.—
Német birodalmi márká	117.20
London	239.10
Páris	94.82

Szeszüzet.

— Október 5. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12-80—13— korona mmássáknént.

NYILTÉR.*

Divat és kelengye áruház
Deutsch Testvérek
ARAD.

Kiváló újdonságok
1901—1902.

idényre

meglepő szép választékban érkeztek és bátorkodunk a mélyen tisztelt hölgyközönséget azoknak áttekintésére megkérni.

Divat és kelengye áruház
Deutsch Testvérek

Arad, Szabadság-tér.

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Delta.

A legjobb és legolcsóbb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy sövényi sömpökkel vegyítve kitűnő ital vegyületet ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYU-IVÓ

Itja a szomjat, hűsít és felhívja egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikasztó hatása ellen.

Weisz József borbizományos
Pankótán,
ajánlja magát a t. bortermelő-közönségnek
boraik eladására.

Kiterjedt összeköttetései ugy a bel-, valamint külföldön
előnyös árakra
nyujt reményt.

Főügynököt keres

előkelő életbiztosító társaság magas javadalmazás mellett Délmagyarország részére, Arad székhelylyel.

Olcsó díjak, föltétlen biztonság és előnyös biztosítási feltételek állanak rendelkezésére.

Kautióképes, jó társadalmi állásu s agilis urak kéretnek ajánlataikat „Vagyonsodás” jelige alatt **Goldberger A. V.** hirdetési iroda címére IV. Váczi-u. 20 szám küldeni. 398

Jencs-féle
Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer azepit, pattanások, májfoltok, bőrtüka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megpedeséstől; megssinteti az arcz és kéz vörösségét. Rendszeren használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsiros anyagot nem tartalmazván, nem ideál elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona. A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos
„Szt. János” gyógyszerárában
Budapest, II., Széna-tér.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

IGEN FONTOS
a téli ruhák, bundák, szőnyegek
biztos megóvása.

E célra csakis
Moly-pusztítónkat
ajánljuk
50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.

Svábok, Bolhák, Ruzsnik, Legyek, Poloskák
és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL
lehet elérni.
30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.

VOJTEK és WEISZ
drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Városi és megyei telephon 150. sz. **Ifj. Czeiler István** Városi és megyei telephon 150. sz.
fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrész áruk:

Deszkák, padlók és gerendák **tölgy, bükk, dió** stb. keményfa nemekből 5 mm. vastagságtól feljebb.

Méret szerinti megrendeléseket is elfogadok.

Mindenemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat és **parkett** gyors és nagybani gyártása.

Különlegesség saját gyártmányu **gördülő ablak faredőnyökben** (rolók).

Portallé és modern boltberendezések gyára stb.

III. Gépeken való feldolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s deszka vágások; valamint **kanyarítások** (schweifolás, decoupirozás) **gyalulás** (egyengetés és vastagságból) **hornyolás** (kelelés) **furás, vésés és csapolás** olcsó árban darab vagy munka-óra szerint számítva. 1173

Cserépszárító keretek raktáron.

M. kir. államv. Bpest-jobbparti üzletv.

84679—1901. III.

Hirdetmény.

Az állomásainkon utánfizetések fedezésére átadott zálogtárgyak, ugymint: gyűrűk, órák és ruhákneműek f. év október hó 21-én d. e. 9 órakor Budapest keleti pályaudvar állomásunkon nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Budapest, 1901. évi szeptember 30-án.

A m. kir. államv. Bpest jobbpárti üzletvezetősége.

Alapított 1862.

TOTTIS ÉS KREN

„AZ ÉSZAKCSLLAGHOZ.”

Budapest IV., Bécsi-utca 1-ső szám.

ajánlják közel 40 éve fennálló és az egész országban

legjobb hírnévnek örvendő áruházukat vászon és fehérneműek beszerzésére.

Nagy raktár finom női, uri és gyermek fehérneműekben.

== Teljes menyasszonyi kelengyék 1000 koronától 10.000 koronáig, ==

A legjobb minőségért és a legsolidabb, legmodernebb kivitelért teljes kezeség. Legnagyobb gyári raktár szőnyegekben, butorszövetekben, takarókban, függönyökben, futókban, gyékényekben stb. legolcsóbb gyári árakon.

Nagyobb bevásárlásoknál vagy menyasszonyi kelengyék megrendelésénél direkt levélbeli megkeresésre, megbízottunkat teljes mintakollekcióval saját költségünkre küldjük bárhová. 1251

Mintákkal és választék küldeményekkel mindenkoron szívesen rendelkezésre állunk.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! **Umbertó** Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, a két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemes adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngélkedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umbertó china-vasbora betegeimnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel, és nyomó szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

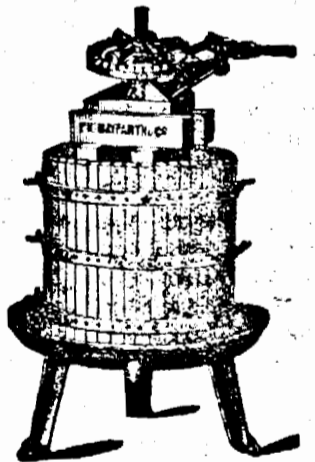
Szőlő és gyümölcs zuzók

és bogycs morzsolók.

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek

Szőlő és gyümölcs őrők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szab. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlővesző permotézók.

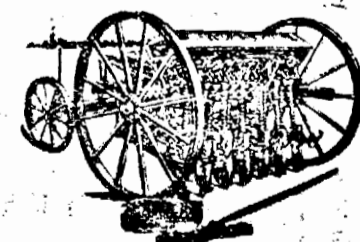

szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű „AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerék nélkül, dombon vagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések, kézi használatra, kukorica morzsolók, cseplőgépek, járgányok, gabonarosták, trierők, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

Mayfarth Ph. és társa

ca. és kir. kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak vasöntödéi és vashautorművek

Alapított 1872.

750 munkás.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék és elismerő levél ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók keresetnek. 544

WERNER V. EDE Pankota.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét föl-hivni azon körülményre, hogy a vidék egy régi hiányát pótlándó, **Pankotán, a főtéren**, egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kőfaragó-üzletet és sirkő-raktárt

nyitottam.

Jutányos feltételek mellett a leg gondosabban teljesíték e szakba vágó minden munkákat, u. m. **gránit- és márvány síremlékek, sírboltok, szent szobrok, kalvária-stációk, uti-keresztek, szenteltvíz-tartók**; továbbá **emlékszobrok, kőléposzettek, erkélyek, oszlopzatok, falburkolatok, sirkő- és egyéb temetői fölíratok, sirkőfelujítások, kő-metszetek**, stb.

Külföldön szerzett tapasztalataim és előnyös összeköttetésem révén azon helyzetben vagyok, hogy a nagyrabecsült közönség bármilyen megrendelését és megbízását igazán szakszerű és lelkiismeretes módon intézhetek el, miért kérem szíves pártfogásban részesíteni.

Kiváló tisztelettel

Werner V. Ede.

1267

Magy. kir. államvasutak.

180840—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1902. évben illetőleg 1904. év végéig a következő olajokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván ezennel nyilvános pályázatot hirdet még pedig:

Lenolaj, terepentinolaj, halmájolaj és konyomdai kence szállítása iránt.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkekét előtűntető jegyzék, mely egyszerűen ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltár-beszerezési (A III.) szakosztályánál Budapest, VI. Andrassy-ut 78. sz. II. emelet 47 ajtó szám ingyen kapnatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 11-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerezési szakosztályánál benyújtandók vagy postán odaküldendők és a boríték ezen külsőzettel látható el.

Ajánlat terepentinolajok szállítására 180840/1901. számhoz.

Bánatpénzül az ajánlati árak egy évi értékének 5%-át készpénzben vagy állami letétekre alkalmasérték-papírokban legkésőbb f. évi október hó 11-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélküli vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett állíthatnak ki, — nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1901. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.

„A f e c s k é h e z“.

Vászon és fehérneműek.

	Korona.
Rumburgi vászon (54 rőfös)	48.00—95.00
Creas és irrhoni vászon	9.50—22.00
3/4 alsó lepedő vászon méterenk.	1.30— 2.20
10/4 paplan lepedő „ „	1.60— 2.80
Törülközők méterenként	—55—90
„ duccatja	7.00—12.00
Asztali készletek 6 személyre	8.50—22.00
Női chifon, vászon és batiszt ingek	1.35—12.00
Női chifon Corsetta	2.00—12.00
Női alsó szoknya és nadrág	2.00— 9.00
Ágyhuzat chifon vagy vászonból	16.00—85.00
Alsó lepedő darabja	2.30— 3.60
Fegyházban kötött jó harisnya fekete és színes 3 pár	2.00
Zsebkendő ajour széllel	4.00

Valódi „Schroll“-féle chifon gyári áron, végben vagy méterenkint.

Az összes cikkekéből minták vagy egyes darabok legnagyobb készséggel vidékre is küldetnek.

Gyermek kolengye költőseggel kívánatra készséggel szolgálók.

200 koronás menyasszonyi kolengye.

	Korona.
6 db ing díszítve	21.60
6 db hálókötös himzéssel	20.40
6 db nadrág	19.20
3 db alsó szoknya	13.20
12 db zsebkendő fehér vagy színes	8.—
12 pár harisnya fekete	13.20
2 ágykészlet szépen kiállítva	28.—
6 db nanking tollhuzat	10.60
6 db alsó lepedő	17.20
2—6 személyre damaszt készlet	18.80
2 kávé teríték színes	9.20
12 db törülköző, szépeességi	12.—
12 db konyharuha	4.80
12 db portörölő különféle puha	5.—
2 db nyári paplan	8.60
összesen korona	210.—
5 százalék pénztári kedvezmény	10.—
Netto összeg korona	200.—

974

Legszébb ózerna csipkék és himzések nagy választékban.

Menyasszonyi kolengyék rendelésre 200—2000 koronáig.

Alkalmi vétel: 1 vég angol fonal 17 korona.

Városi és megyei telefon szám 10.

Sokkal jobb mint a veres Putzpomadé
a
Globus-Putzextract.

Legujabb kitüntetés a párisi 1900. évi kiállítás arany érme.
Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., LEIPZIG és EGER.
Mindenütt kapható!

„Orasky“
Orange-Whisky (narancslikőr).

„Orasky“
Orange-Whisky (narancslikőr)

Tremy Fils
(France) * S/Loire
gyártmánya.

Kapható:

LÁZÁR GYULA

fűszer, csemege, tea, rum, cognac kereskedésében

ARAD,

Andrássy-tér 19. szám,

Központi Szálloda-épület.

„Orasky“
Orange-Whisky (narancslikőr).

B.-Csabai Termény- és Áruraktár
Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparcikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparcikkekre olcsó kölcsönök azonnal adatnak és ez által úgy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árúkra reexpeditió-kedvezmény nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leg gondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük.

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségénél, továbbá B.-Csabán: a Békés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság
Igazgatósága.

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépitőszőr a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bibrosot, bőrvörösséget és mindennemű arczkiáztatatlanságot.

Használata által kisimítja az arczon a ránczokat s ifju arczszínt, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdöséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsiradék és ennek következtében nappal is használható

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül koilemes illatú

Ibolya-crème szappan a 35 kr.

Hajós-féle **IBOLYA-TEJ**

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, kark és kezeknek megkapó szépséget, fehérlillem és rózsaszínben tüdőklő varázsos színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzeltető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvatodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feldalálónál

Hajós Árpád

gyógyszerész és gyógyszerészeti laboratoriumában.

ARAD. Andrássy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOITEK és WEISZ uraknál.

A nméltóságú belügyminiszterium 81945/1901. sz. rendeletével engedélyezett

Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedüli jogosított gyógyintézet, mely télen-nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt áll, bejáró s beplakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek bármely orvos tanácsát vehetik igénybe.

Gyógyeszközök:

Villamfényfürdők: rheuma, köszvény, elhízottság, ideg-teségek, fémmérgezések gyógyítására. E fürdők szív- és mell-let is használhatók. 15 fürdő 15 frt.

Hidegvizgyógyfürdők: egészségesek edzésére, felüdi-tésére, idegbetegek, vérszegé-nyek, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, álmatlan-lanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 frt. Havibérlet 10 frt.

Szénsavas fürdők: Szívbillentyű bajok, nőbajok, ideg-gyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 frt.

Moór fürdők: nőbajok, rheuma, idegszabák, izület merev-ségek gyógyítására. 15 fürdő 16 frt.

Villany viz-fürdők: idegesség, idegfájdalmak, ideggyen-geség gyógyítására. 15 fürdő 15 frt.

Inhalatiók (Belégzések) soole vagy fenyőkivonattal. Reichenhall, Gleichenberg mintára; tüdő s gégehurutok ellen. 15 jegy 9 frt.

Svédgyógytorna: Hátgörbülések, izületmerevségek gyó-gyítására; sápadt gyöngye gyermekek edzésére. Havonta 15 frttől feljebb az eset súlyossága szerint.

Massage: izületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános gyöngeség gyógyítására. 15 massage 6 frt.

Villanyos massage: idegesség, idegfájdalmak, gyenge emésztőképesség gyógyítására. 15 jegy 12 frt.

Villanyozás galvan és faradicus árammal. — Benn-lakó betegek bár-melyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás, fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 frt havonta.

Vezető orvos:

Dr. HECHT, ARAD, Zrinyi-utcza 3. sz.

Telefon 270.

Jó bizonyítványokkal bíró
mozdonyvezető
 futó vagy fekvő gőzgépnél mint
gépész
 alkalmazást keres.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 1322

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala.

12429—1901. khsz.

Hirdetmény.

M. kir. belügyminiszter ur ő Nagyméltósága a Kostantinápolyban és környékén észlelt néhány pestis esetből kifolyólag kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságával egyetértően a Kostantinápolyból származó következő áruk behozatalát és átvitelét tiltotta meg:

1. Használt fehérnemű, ócska és viselt ruhanemű (személyes használatra szolgáló holmik) használt ágynemű.

Amennyiben ezen tárgyak uti podgyászoként, vagy lakhelyváltás következtében, mint költözködési tárgyak szállítanak, azok a határlépcsénél az egészségrendőri vizsgálatra és eljárásra nézve fenálló külön határozatok alá esnek.

2. Rongyok, ide értve a hidraulikus erővel összesajtolt azon rongyokat is, melyek, mint kereskedelmi cikkek avagy csomagokban szállítanak.

3. Használt zsákok, szőnyegek és már használatban volt himzések.

4. Friss, vagy levegőn nem tökéletesen szárított, valamint megszegetlen, vagy gypszel, arzénal, vagy egyébként nem kezelt nyers bőrök.

5. Friss, nyers, állati nyers termények, mint csontok, körmök, paták, hólyagok, friss, nem szárított, vagy nem sózott belek, amennyiben az említett tárgyak állati hulladékok, továbbá szőr és sörte.

6. Haj.

A felsorolt áru, vagy tárgyak átvitele az esetre, ha azoknak a szomszédos külföldi átviteli, illetve beviteli területre való beviteli engedélyezése igazoltatott: csak úgy engedhető meg, ha azok úr-zár mellett oly módon vannak csomagolva, hogy utközben azoknak mindennemű kezelése lehetetlen.

A csontdara a fent megállapított forgalmi korlátok szempontjából állati nyersterménynek nem tekinthető, s így akadálytalanul behozható.

Egyidejűleg az ezen vidékről a városba érkezők hivatalomban azonnal bejelentendők, valamint a közti tisztaságra vonatkozó rendszabályok szigorúan és pontosan végrehajtandók, mert ellenesetben az 1876. évi XIV. t.-cz. alapján a mulasztók 600 koronáig büntetettélni fognak.

Arad, 1901. szeptember hó 24.

Sarlot,
 főkapitány.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-utca 28. sz. a. levő

(száját házában.)

A gazdag készletben levő új és átjárt zongorák és harmoniumok eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésére állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javítások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedűk és hangszerekhez szükséges kellékek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi újdonságok mindig készletben vannak minden legújabb zenemű hangjegyei kaphatók.

Harminczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 5 krajczár olvasási díj mellett. 530

Üzletemet a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról.

Krispin József ARAD, Deák Ferencz-utca 28. szám alatt.

Egy önálló

25 éves iparos

hajlandó volna házasság czéljából egy olyan nővel ösmeretséget kötni, kinek 1000—1500 frt hozománya van. 1800

Levelek „Arva“ jeligével Kevermes posterestante küldendők.

Eladó:

Nemesített körtefa, almafa, darabonként 50 fillérért. Diófa I koronáért, fenyők 60 fillértől I koronáig, diszcserje 30 fillértől 40 fillérig.

Kaphatók:
Schweffer Ede,

városi kertésznél. 1066
 Arad, Varjassy József-utca 2. sz.

Minden
 háziasszony
 és anya

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Nagy választék fiu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

Hazai angol és francia gyapjuszövetek
nagy raktára.

Mértékszerinti rendelések

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

saját műhelyemben készíttetnek a legújabb divat szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

1145

Készlet állandóan mindenféle szörme-árakban.

Katonai egyenruhák, magyar díszruhák!

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni hogy

kocsigyártó üzletemet gőzüzemre

berendeztem s azt
az Erzsébet-körutról

Uj-terem utca 11. szám alá
helyeztem át.

Teljes tisztelettel

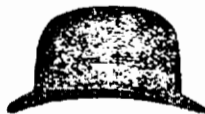
Schamberger László

kocsigyáros.

1002

Pártoljuk a helyi ipart!

Saját készítményű

legújabb divatu

őszi és téli férfi-kalapok

nagy raktára

Bittenbinder Konrád

kalap-üzlete

Aradon, Deák Ferencz-u. sarkán. (Első aradi takarékpénztár-épület.)

Elfogad az őszi és téli idényre

férfi-, női- és gyermek-kalapok

teljes átalakítását a legújabb divat szerint.

Tisztítás és festés minden divatszínre elfogadtatik.

Női kalapok izléses feldíszítését jutányos áron.

Kész leánygyermek kalapok jutányos áron kaphatók. — Czillinder-vasalás azonnal eszközöltetik.

Legújabb női kalapok feldíszítve 1 frt 20 krtól feljebb.

Fiu-gyermek kalapok minden színben 65 krtól feljebb.

Kocsi kalapok mindig raktáron.

Bor- és pálinkaszűrők mindig raktáron vannak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

762—1901. a. szhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. miniszter ur 1901. évi szeptember hó 27-én kelt 61566. számú rendeletével a Csanádvármegye, Kunágota községben lévő állami elemi iskola kibővítését és átalakítását 21054-korona 73 fillér költségösszeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából 1901. évi október hó 17-ik napjának délelőtt 10 órájára a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében megtartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi építési munkák végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költségösszeg után számítandó 5%-nyi, azaz 1052 korona bantpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 és fél órájáig a nevezett hivatalhoz pontosan benyujtsák, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatokban az engedélyezett költségösszeg és a felajánlanlott árengedés vagy esetleges árfelemlés minden kételyt kizárólag számmal és betűvel kitüntetendő.

A versenytárgyaláson csak képesített kőműves- és építőmesterek s illetve igazolvánnyal bíró építő-iparosok vehetnek részt, a kik e jogosultságukat igazolni képesek.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet, az általános és a részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Makón, 1901. évi október hó 1-én.

1816

A csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-
tisztá és zsírtmentes készítmény a.....

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőbolykót, még koros egyéneknek is óda bájos arczsínét kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyó-
nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek ozimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcvíz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

KNEFFEL KAROLY és FIA

Arad,
Andrássy-tér

14. szám.

1106

TELEFON

139. sz.

100 kiló
elsőrendű, darabos
bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva

2 frt 20 kr.

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fác-
zán-utca 7. szám. 1146

Elismert legjobb
Kühne-gyártmányu
Mabille rendszerű
borsajtók.

Kovács Soma
Arad, Neuman-palota,
Széchenyi-utca. 1805

Pinczegazdászati cikkek.
Borszivattyuk. — Bortömlők.
Legelőnyösebb áron.

Uri lakás
kiadó,

mely
5 szoba, konyha és mellékhe-
lyiségekből áll,
november hó 1-től kezdve.

Tudakozódhatni lehet Rozs-
nyay gyógyszerárban, Szabad-
ság-téren. 1250

22182—1901.

Hirdetmény.

Közírré tesszük, hogy a város területére az 1900—1901 év folyamán kiadott italmérési engedélyek után kivetett illetékek ellen az egyes felek által beadott felebbezések letárgyalása az 1899. évi XXV. t. cz. 17. szakasza valamint az azon t. cikk végrehajtása iránti utasítás 19. szakasza értelmében megalakítandó italmérési illeték felszámolási bizottság a tárgyalásokat a városháza kis tanács termében folyó évi október hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor fogja megtartani és érdekelt felek a tárgyalásokon megjelenhetnek és érveiket szóval is előadhatják. Arad 1901. évi október hó 1. A városi tanács.

Kiadó lakás.

Az Andrássy-téren

a Hermann-ház első emeletén a kaszinó jelenlegi helyisége

öt szoba és előszoba

november elsejétől kiadó.

A lakás különösen alkalmas hivatalhelyiségnek.

Értekezhetni minden időben a szolgánál a kaszinó helyiségeben. 1187

A kaszinó igazgatósága.

UJ

czipész-üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy **Aradon, Szabadság-tér 4. sz. a.** (Pözl-kávéház mellett) egy mintaszerű uri és női

czipész-üzletet

nyitottam.

Sokoldalú szaktapasztalataim alapján azon kellemes helyzetben vagyok, hogy készítek a nagyérdemű közönség **legmesszebb menő igényeinek megfelelő czipőket, valamint czipőkülönlegességeket, ugyszintén beteg lábakra orthopéd czipőket és a hadsereg bármely fegyvernemének szükséges lábbeliket előírás szerint.**

A fent említett tényeknél fogva vagyok bátor a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérni.

Tisztelettel

Seelinger M. Andor,

czipész-mester

Szabadság-tér 4. szám.

1242

2066—1901. tkv. sz.

Arverési hirdetmény és feltételek kivonata.

A facseti kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság részéről közírré tétetik, hogy Dr. Steinitzer Pál ügyvéd által képviselt Wechsler József aradi lakos végrehajtónak Males György lalasinca lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 300 kor. tőkekövetelés és ennek 1899. évi május hó 1. napjától járó 6% kamatai, 100 kor. 06 fill. perbeli, 10 kor. 60 fill. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 30 kor. 05 fill. és a még felmerülő költségeknek, valamint az elrendelt csatlakozásnál fogva, az 544—92. sz. végzéssel a kir. kincstár javára bekebelezett 16 kor. s jár. kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján és 146. §. értelmében a facseti kir. járásbírósa területéhez tartozó Lalasincz község 170. számú tjkvben A. I. 2., 3., 4., 6. és 7. sorszám alatt foglalt kétharmad részben Males György, Males Katalin és Males Tódor, 1/3-ad részben pedig Males Perszida tulajdonául felvett 527., 588., 954., 1642. és 1668. hrzi sz. és összesen 4 h. 1000 □-ölnyi ingatlanokra, az 1881. LX. t.-cz. 156. §-ának a) pontja értelmében az egészre 242 kor. kikialtási árban,

továbbá a lalasincai 299. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. foglalt Males György, Males Katalin és Males Tódor tulajdonául felvett 342 koronára becsült 205. hrzi sz. 800 □-ölnyi beltelekre és a rajta levő 223 összeir. sz. házra, — az 1881. LX. t.-cz. 156. §-ának d) pontja értelmében, az egészre az árverés ezennel elrendeltetik és annak foganatosítására a határidő 1901. évi november hó 4. napjának d. e. 10 órájára az illető község házában hivatalos helyiségbe kitévetik.

A 170. sz. tjkvben felvett ingatlanok a C. 1. sorsz. a. özv. Males Perszida javára bekebelezett haszonélvezeti szolgálmi jog érintése nélkül bocsátatnak árverés alá.

1. Kikialtási ár a fentebb kitett becsár, a melyen alul is az árverésre kitűzött ingatlanság eladatni fog.

2. Arverelni kívánók tartoznak a becsár 10% -át, vagyis 31 kor. 90 fill. és 34 kor. 20 fillért az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet. 8. §-ában óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság. Facseten, 1901. évi május hó 20-án.

1319

A facseti kir. aljbíró.

TROPON a legjobb tápláló és erősítő szer. Ötsszörte táplálóbb, mint a hús, melynek legfontosabb szét: fehérnyéjét tartalmazza.

TROPON növeli az egészségesek testi erejét, megakadályozza a betegek elgyöngülését, siettet az ülők megerősödését.

TROPON megbecsülhetetlen mind-ama betegségekben, melyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szüksége a betegnek.

TROPON nélkülözhetetlen táplálék azért mindazoknak, kiknek rossz a gyomruk, betegek a beleik, gyöngék az idegeik, a kik vérszegények, kőszvényesek, tüdőbajosok, cukorbetegség és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendes ételekkel való táplálkozást lehetetlenné teszik.

TROPON nemcsak a legjobb, hanem a legolcsóbb fehérnyéké-szítvány is. Ára: 100 grm. 1 kor. 30 fill.

TROPON kapható minden gyógyszer-tárban. 337-2

Az iskolaév kezdetével

ajánlok az iskolai ifjuságnak mindennemű füzeteket, író- és rajzszereket, rajzeszközöket stb. legnagyobb választékban.

Helyes kiszolgálás a legrendesebb árak mellett. 1105

BLOCH H.,

papirkereskedése

Arad, Andrassy-tér 18.

Szállítható
izzó
harisnyák

(Auerhálók nem szabaddalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égőre alkalmazhatók. 1178

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt, 100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jóállás mellett, utánvétellel, 1178

Gluhstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Nagy jövedelem,

magas jutalék

kinálkozik mindenkinek, aki egy elsőrangú budapesti részvénytársaság képviselőt, a törvény értelmében megengedett sorsjegyek részletfizetésre való eladására elvállalja. Lovelek: „Nagy jövedelem“ címre, Eckstein Bernát hirdetési iroda Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz. 260

Veszek Zalogcédelüket!!

Ékszer-tárgyak

Arany-, Ezüstneműek, Gyémánt és Brillánsok a legutányosabb árbau

kaphatók!

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész-nél

ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

tört arany, ezüst, drágakövek, bárminemű ékszer-tárgyak, a legmagasabb árbau megvételnek vagy új tárgyakra átcsere-teltnek.

Veszek Zalogcédelüket!!

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik.

Ki a magyar nyelven kívül a román és német nyelvben jártas, előnyben részesül.

Ajánlatok intézendők 1323

ifj. Werner Adolf,

divat és rőfös kereskedőhöz. Uj-Szt.-Anna.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogtájást kap, vagy a szája büzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösök**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentő 161 díjaztatnak. — Kapható **Aradon: Rozsnyai Mátyás** gyógyszer-tárban Szabadság-tér. 303

Egy ügyes

üzletvezető kerestetik

egy uri divat kereskedés részére.

Feltételek következők: megfelelő óvadék, szakember es nagy ismeretség.

Kimerítő ajánlatok **W. B. 4933.** jegy alatt **Mosse** Rudolf Bécs, címre I. Seilerstätte 2. 387

Szabadalmazott sodronyüveg

legjobb anyag felülvilágítóknak, padozatoknak, gyári ablakoknak, különböző vastagságban, egész 1.75 négyzet-

meter terjedelemben.

Különös előny: Lehető legnagyobb biztonság áttörés és áttörés ellen, mel-lőzése a kényelmetlen sodronyüvegeknek, igen nagyfokú tűbiztonság, esetle-ges törésnél az üvegtábla zárra marad, mert a sodronyüvet szorosan összetartja az üvegrészeket: nagy mértékben fényáteresztő, eddig nem ismert fényhatás. Sok állami és magánépületeknél nagy terjedelemben a legjobb alakkal alkalmazott. Számos bizonyítvány, prospektusok és minták rendelkezésre állanak.

Padlólemezek üvegtüvényből jártató felülvilágítóknak,

átjárók, földalati folyosók vagy pályaudvarok melletti alagutak megvilágításához, megszabott méretekben, simán vagy különféleképen mintázott felületekkel, fehérben, félférfében (circa 80%-al olcsóbb, mint a közönséges nyersöntött üveg) és színesen, sodronyüvettel és anélkül.

Üvegtető cserepek és hornyolt üvegtető cserepek

a legkülönbözőbb alakokban és nagyságban.

Aktion-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. Friedr. Siemens

888

Neusattl bei Elbogen (Böhmen).

Nás gyártmányok: mindenféle palaczkok, palaczkzárak, belga és német tábla-üveg, üvegtüvény és sajtolt üveg (szabadalmazott sajtolt üvegtetők.)

Oberländer Ferencz

kereskedelmi- és elhelyező ügynőkege

Temesvár, József-város, iroda: Küttl-tér 5. szám.

Telefon szám: 490.

Következő ajánlatokat teszi:

Érezőntöde és gépmű-helyhez 8000 korona be-téttel szakértő társ ke-restetik. A vállalat motor be-rendezéssel, 3 cséplő géppel (ősz-i csépléshez) működik, amelyek ér-téke messze meghaladja a 16.000 koronát. Nagyobb vidéki városban régen fennálló vállalat, kitűnő ve-vőkörrel, úgy, hogy a megélhetés biztosítva van. A 8000 korona be-téti összeg feltétlen biztosítottik.

Egy díszes emeletes ház Temesvár Józsefváros egyik legélénkebb és legszebb heiyén, szép kerttel a város közelében. 4 nagy lakással jutányosan eladó.

Egy szatócsüzlet tőzsdé-vel és kiméréssel előnyösen át-vehető.

Egy elegáns fürdő már-vány- és kőadakkal, Temesvárott bérbeadó.

Egy szálloda, nagyobb vi-déki városban, 30 vendégszobával, étterem, kávéház omnibus közle-kedéssel teljesen berendezve, 4000 korona biztosítékkal előnyös felté-telek mellett elszámolásra átvehető.

Egy vendéglő jó helyen, tel-josen berendezve, előnyösen eladó.

Elhelyez: könyvelőket, segédeket, gazdasági tisztviselőket, szállodai és kávéházi személyzetet (a főnököknek díjmentes), szakácsnékat, urasági cselédeket.

Továbbá előjegyzésben vannak eladásra és megvételre, bérbeadásra és bérbevitelre, helyben, közeli és a távoli vidékeken:

Földek, lakó- és bérhá-zak, szállodák, vendég-lők, kávéházak, fűszer-, rőfös- és rövidáru-keres-ke-dések, valamint minden egyéb üzletek 1284

és kérem minden hasonló ügyek-ben bizalommal hozzám fordulni.

Oberländer Ferencz,

Temesvár, Józsefváros.

* Városi és megyei telefon szám 477. * * Szolid elv. Pontos kiszolgálás. *

Olcsó árak!

Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

* * Pliszírozás és Gouvelírozás bármily szélességben előállítatik. * *

Ujdonság!

Hermelin flanelek nagy választékban.

Angol divatkelmék feltűnő szép színekben.

Mosó bársonyok méterje 80 krajczár.

100 centiméter széles angol lodenek, méterje 35 krajczár.

Schroll-féle siffonok.

Siegl-féle vásznak.

Szabott árak!

Férfi-, fiu- és
 gyermekruha telepe
 tisztelettel ajánlja elősmert
 legjobb minőségű áruit.
 Nagy választék
 bel- és külföldi
 gyapju-szövetekből.

NEUMANN.

Szabott árak!

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készíttetnek. 184

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGYILT.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők

árúháza.

Legujabb kivitelben
angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.

Leány-kabátkák és köpenyegek

nagy választékban. 183

Jutányos árak! Alapított 1870. Telefon 238.

STERNA.